

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI**

**MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMLARI
ÖZEL YETENEK SINAV SONUÇLARININ
ÖĞRENCİ KAYNAKLARI DÜZLEMİNDE İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Serkan ÖZTÜRK**

Ankara-2008

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI**

**MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMLARI
ÖZEL YETENEK SINAV SONUÇLARININ
ÖĞRENCİ KAYNAKLARI DÜZLEMİNDE İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Serkan ÖZTÜRK**

**Tez Danışmanı
Prof. Suna ÇEVİK**

Ankara-2008

GAZİ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Serkan ÖZTÜRK'e ait “**MÜZİK EĞİTİMİ PROGRAMLARI ÖZEL YETENEK SINAV SONUÇLARININ ÖĞRENCİ KAYNAKLARI DÜZLEMİNDE İNCELENMESİ** ” isimli çalışma jürimiz tarafından Müzik Eğitimi Bilim Dalında **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Başkan:

Üye :
(Danışman)

Üye :

Üye :

Üye :

ÖNSÖZ

Bu araştırmada, çok kıymetli bilgi ve tecrübelerinin yanısıra, sonsuz enerjisiyle çok kıymetli zamanını da benden esirgemeyen saygıdeğer öğretmenim ve danışmanım Prof. Suna ÇEVİK'e, çalışmam için gerekli resmi kayıtlara ulaşmam da yardımcı olan ve bende çok fazla emeği bulunan öğretmenim Doç. Dr. Seval KÖSE'ye, her zaman her durumda yardımına koşan, çok kıymetli hocam ve dostum Dr. Nurdan KIZILDELI'ye minnet ve teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmam için gerekli olan sonuçlara ulaşmamda görüşlerini esirgemeyerek bana yardımcı olan Prof. Dr. Meral TÖREYİN'e, Prof. Ülkü ÖZGÜR'e ve Yrd. Doç. Dr. Selçuk BİLGİN' e saygılarımla teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca araştırmalarımnda, birçok bulguya ulaşmamda ve her daim yardımını gördüğüm kardeşim Dilek ÖZTÜRK'e ve aileme sevgilerimle teşekkürlerimi sunarım.

Serkan ÖZTÜRK

ÖZET**MÜZİK EĞİTİMİ PROGRAMLARI ÖZEL YETENEK SINAV
SONUÇLARININ ÖĞRENCİ KAYNAKLARI DÜZLEMİNDE
İNCELENMESİ****Serkan ÖZTÜRK****GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI****Prof. Suna ÇEVİK****MART- 2008**

Bu araştırmanın amacı, Müzik Eğitimi Programlarına girişte uygulanan özel yetenek sınav sonuçlarını, öğrenci kaynakları düzleminde inceleyerek, uygulanan sınav modellerinin, adayların yetenek ve hazırbulunuşluk durumlarını hangi düzeyde ortaya koyduğunu belirlemek ve sınavların adı ile uygulanış biçimi sonucu ortaya çıkan tablo arasındaki tutarlılık durumunu saptamaktır.

Araştırmanın yürütülmesinde durum tespitine yönelik tarama modeli ve istatistiksel yöntem kullanılmıştır. Durum tespiti, resmi müracaatlar sonucu elde edilebilen, farklı sosyo-kültürel ve ekonomik durumlara sahip bölgelerde bulunmaları nedeniyle seçilen Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2005, 2006 ve 2007 yılları, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2007 yılı özel yetenek sınav sonuçları ile

öğretim elemanlarının görüşleri ve basılı kaynaklardaki bulgulara dayanmaktadır. İstatistiksel çözümler için frekans(f) ve yüzde (%) dağılımı yapılmıştır.

Müzik Öğretmenliği Programlarına, ülkemizde lise düzeyinde eğitim veren hemen her pozisyonndaki okullardan başvuru yapılmakta ve uygulanan sınavlarda başarılı olunursa kayıt yaptırılmaktadır. Bu programlara farklı kaynaklardan başvuran adayların ve özel yetenek sınavlarında başarılı olarak programa dahil olan öğrencilerin, geldikleri kaynaklardan dolayı, uygulanan sınavlarda ortaya koymuş oldukları başarı durumları da farklılık göstermektedir. Bu araştırmada, bir önceki cümlede söz edilen farklılıklar ve bu farklılıkları doğuran sınav uygulamaları incelenmiştir. Uygulanan sınavların adayların yetenek düzeyini mi yoksa hazırbulunuşluk düzeylerini mi ölçtüğü, adayların sınav puanları incelenerek ortaya konulmuş ve daha fazla hazırbulunuşluk düzeylerinin ölçüldüğü görülmüştür. Bu incelemeler sonucunda alandan ve alan dışından sınava katılan adayların başarı durumları karşılaştırılmış ve uygulanan sınav modellerinin, ilk ve ikinci aşama sınav puanlarına bakılarak çok başarılı veya çok yetenekli kabul edilebilecek, özellikle alan dışından gelen bazı adayların kontenjan dışında kalmasına, buna karşılık alan eğitimi almış fakat çok yetenekli sayılamayacak bazı öğrencilerin, kontenjana dahil olmasına katkıda bulunduğu görülmüştür. Bu bağlamda, Müzik Eğitim Programlarına girişte uygulanan sınavların Özel Yetenek Sınavı adıyla adlandırılmasının, sınav uygulamaları ve sonuçlarıyla tutarlılık durumu hakkında uzman görüşü alınmış ve tutarlı olmadığı saptanmıştır.

Elde edilen bilgi ve bulgular ışığında Özel Yetenek Sınav Sonuçları yorumlanarak, sınav uygulamalarına katkıda bulunmak amaçlanmış ve bu doğrultuda sonuçlar ortaya konularak önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Müzik eğitimi, yetenek, özel yetenek sınavları, öğrenci kaynakları.

Sayfa adedi:116

Danışman: Prof. Suna ÇEVİK

ABSTRACT**EXAMINATION OF MUSIC EDUCATION PROGRAMS
ACCORDING TO SPECIAL
TALENT OF STUDENT RESOURCES****Serkan ÖZTÜRK****FINE ARTS EDUCATION
DEPARTMENT MUSIC EDUCATION BRANCH****Prof. Suna ÇEVİK****MARCH – 2008**

The purpose of this research is to represent the results of introduction of music science/education program , to represent how does the talent of the exams put forward the candidates talent and the conditions of attending to learn and to detect the situation that is put in practice in or to see the situation between the obvious and the practice.

To run this research 'situation establishing and hatching model and the statistical method had been used. The situation establishing has been based on the views of lecturers of the Gazi University The Faculty Of Music Education Mantained at 2005, 2006, 2007 plus Mehmet Akif Ersoy Univertsity Of Music Education Mantaned at 2007 fine arts specialization exam results also done

according to academic sources. For statistical solutions frequency(f) and percentage (%) unit has been used.

Almost every student who graduated from high school can register Music Education Programmes if the candidates have succeed at the application exam. The candidates who have been registered from other facilities just because of where they have studied has a difference from the ones that comes from formal high schools. At occasional research; the differences mentioned before and the exams leading to these differences have been analysed. It is achieved that exams practiced have been measuring whether the capability or the attempt to learn of the candidates by examining the exam points and it has been observed that they have been measuring the attempt to learn more than capability. Therefore after all examinations the ones that have been volunteered exam from high schools, and those ones from other facilities have been compared formally and it has appeared that examination type applied assist in remaining quato leftover of some candidates, especially attending out of the file, who are considered at highly successful and talented concerning their first and second level exam result, however including some educated students who can not be considered as talented. In such a context expert opinion about coherence of exam applications and their result has been taken and it is determined that naming those exams which are applied doing entrance exams to the Music Education Programmes as Special Talent Examination is incoherent.

In view of gathered information , by means of interpreting Results Of Special Talent Examination , it is aimed to contribute exam application and suggestions are given by bringing conclusions up in such a direction.

Key Words : Music education , talent , special talent exams, students resource

Page Amount :116

Supervisor : Prof. Suna ÇEVİK

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	x
GRAFİKLER LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR LİSTESİ	xi
 BÖLÜM 1.....	 1
GİRİŞ	1
1.1. Müzik Eğitimi.....	2
1.1.1. Mesleki Müzik Eğitimi	2
1.2. Yetenek	4
1.2.1. Müzik Yeteneği	5
1.2.2. Gelişen ve Sabit Müzik Yeteneği	6
1.2.3. Müzik Yeteneğini Ölçme	7
1.2.4. Müziksel Durum Ölçme Basamakları.....	8
1.2.5. Müzik Yetenek Test Aşamaları.....	8
1.3. Müzik Eğitiminde Sınavların ve Ölçmelerin Durumu.....	9
1.4. Problem Durumu.....	12
1.4.1. Alt Problemler.....	12
1.5. Araştırmanın Amacı.....	13
1.6. Araştırmanın Önemi.....	13
1.7. Sayıtlılar.....	13
1.8. Sınırlılıklar.....	14
1.9. Tanımlar.....	14

BÖLÜM 2.....	16
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	16
BÖLÜM 3.....	19
YÖNTEM.....	19
3.1. Araştırmanın Modeli.....	19
3.2. Evren ve Örneklem.....	19
3.3. Verilerin Toplanması.....	19
3.4. Verilerin Analizi.....	20
BÖLÜM 4.....	21
BULGULAR ve YORUMLAR.....	21
BÖLÜM 5.....	53
SONUÇ ve ÖNERİLER.....	53
5.1. Sonuçlar.....	53
5.2. Öneriler.....	55
KAYNAKLAR.....	58
EKLER	

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Müziksel durum ölçme basamakları.....	8
Tablo 2. Müzik sınav çeşitleri.....	9
Tablo 3. GÜ 2005 yılı alan ve alandışı karşılaştırması.	30
Tablo 4. GÜ 2006 yılı alan ve alandışı karşılaştırması.	32
Tablo 5. GÜ 2007 yılı alan ve alandışı karşılaştırması.	33
Tablo 6. MAEÜ 2007 yılı alan ve alandışı karşılaştırması.....	43
Tablo 7. GÜ 2005 yılı özel yetenek sınav puanları.....	44
Tablo 8. GÜ 2006 yılı özel yetenek sınav puanları	45
Tablo 9. GÜ 2007 yılı özel yetenek sınav puanları.....	47
Tablo 10. MAEÜ 2007 yılı özel yetenek sınav puanları.....	49
Tablo 11. GÜ ve MAEÜ 2007 alan ve alandışı karşılaştırması.....	50

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. GÜ 2005, 2006, 2007 yılları aday grafiği	29
Grafik 2. GÜ 2005 yılı aday grafiği.....	31
Grafik 3. GÜ 2006 yılı aday grafiği	32
Grafik 4. GÜ 2007 yılı aday grafiği.....	34
Grafik 5. MAEÜ 2007 yılı aday grafiği.....	42

KISALTMALAR LİSTESİ

GÜ: Gazi Üniversitesi

MAEÜ : Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

ÖYSP : Özel yetenek sınav puanı

İA : İlk aşama

MOY : Müziksel okuma- yazma

MS : Müziksel yazma

MÇ: Müziksel çalma

AGSL: Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi

BÖLÜM 1

GİRİŞ

İnsanlar, yaşamları süresince çevreleriyle etkileşimleri ve iletişimleri yoluyla sürekli bir kültür paylaşımı içinde bulunurlar. Bu süreklilik içinde yaşanan kültürlenme aynı zamanda bir eğitim olarak da düşünülebilir. Kazanımlarını, belli bir amaç ya da amaçlar doğrultusunda diğer insanlara ya da hayvanlara öğretme görevini üstlenen kişilere de eğitici diyebiliriz.

Günümüzde daha çok kullanılan tanımların birleştiği ortak bir söylem getirmek gerekirse; bireyin davranışında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istenilen yönde (eğitimin amaçlarına uygun) değişim meydana getirme sürecidir. Bu tanıma göre eğitim bir süreçtir. Bu süreçte bireyin davranışlarının istenilen yönde değiştirilmesi amaçlanmaktadır. Davranışlarındaki değişime kasıtlı olarak geliştirilmektedir. Eğitim sürecinde bireyin kendi yaşantıları esastır.

Eğitimin, araştırılan konu gereği bizi daha çok ilgilendiren kısmı ise, müzikle ilgili olan taraflarıdır. Müzik, güzel sanatların bir kolu olduğu için, müzik eğitimi, sanat eğitimi adı altında irdelenmenin ya da bu isim altında ondan faydalanmanın daha doğru olacağı düşünülmektedir.

Sanat eğitimi “bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli sanatsal davranışlar kazandırma ya da bireyin sanatsal davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma sürecidir”(Uçan, 1996:31).

Sanat eğitiminin başlıca dallarından biri de müzik eğitimidir. Müzik eğitimi genel, özengen ve mesleki olmak üzere üçe ayrılır. Dünyada ve ülkemizde mesleki müzik eğitimi veren kuruluşlar, özel yetenek sınavı olarak adlandırılan değerlendirmeler sonucunda öğrenci kabul etmektedirler. Birçok bilim insanı da yetenek üzerine araştırmalar yapmış ve çeşitli tanımlamalar ortaya koymuştur.

Yetenek olarak adlandırılan niteliğin ya da niteliklerin ortaya konulabilmesi amacıyla, çeşitli ölçme araçları geliştirilmiş ve uygulanmıştır. Bu ölçme araçlarının geçerliği ve güvenirliği konusunda da araştırmalar yapılmış, çeşitli veriler ortaya konulmuştur. Ancak özel yetenek sınavı şeklinde adlandırılan sınavların uygulanış biçimleri nedeniyle, sınavlarda ölçülerek ortaya çıkarılmaya çalışılan durumun, adayların yetenek düzeylerini ve öğrenme düzeylerini ne kadar ortaya koyabildiği tartışma konusu olmaktadır.

1.1. Müzik Eğitimi

“Müzik eğitimi, kısaca, “müziksel davranış kazandırma”, “müziksel davranış değiştirme” ya da “müziksel davranış geliştirme” sürecidir.” (Uçan, 2005). Müzik eğitimi, yönelik olduğu ana amaç ve kitle bakımından, kendi içinde üç ana türe ayrılır. Bunlar; genel - özengen (amatör) ve mesleki (profesyonel) müzik eğitimidir” (Uçan, 1994:25, 1997:30).

Araştırmanın konusu gereği burada mesleki müzik eğitime yer verilecektir.

1.1.1. Mesleki Müzik Eğitimi

Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar (Uçan, 1994: 27).

Mesleki müzik eğitimi görececek kişide, öncelikle, seçilen kol, dal, iş ya da mesleğin gerektirdiği boyutlarda ve asgari yeterlikte olmak üzere belirli yetenek düzeyi ve kapasitesi aranır. Kişinin (adayın) söz konusu yetenek düzeyi ve kapasitesi belli bir tercih ve ön kayıt sonrası yapılan yetenek sınavında gerçekleştirilen “sınama-eleme-sıralama-seçme” ve bunları izleyen “yerleştirme” işlemleri ile belirlenir (Uçan, 1997:32).

Bu süreçlere, belli seviyelerde ve okullarda dahil olabilmek için,aşılması gereken sınavlar söz konusudur. Yapılan sınavlara, ülkemizin çeşitli bölgelerinden ve çeşitli kaynaklardan gelen öğrenciler katılmaktadır. Bu öğrencilerin düzeyleri, geldikleri kaynaklara göre farklılıklar gösterebilmektedir. Ülkemizde müzik eğitimi veren ve çeşitli seviyelerdeki kurum ve kuruluşlara kaynaklık eden okullara öğrenci seçiminde izlenen yollar hakkında kısa bir durum tespiti yapmakta fayda görülmektedir .

Günümüzde mesleki müzik eğitimi, halen ortaöğretim düzeyinde Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin müzik bölümlerinde, yükseköğretim düzeyinde de, eğitim fakültelerinin güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalı ve devlet konservatuarları, güzel sanatlar fakülteleri ile müzik ve sahne sanatları fakültelerinde yürütülmektedir. Bu kurumların tümünün ortak özelliği ise programa (temel boyutları bakımından birbirine benzeyen) müzik yetenek testleri ile öğrenci alıyor olmalarıdır.

Kuşkusuz bu testler, bireylerin mesleğe uygun temel becerilere/yeteneklere sahip olup olmadıklarını saptamak amacıyla kullanılmaktadır. Peki öyleyse yetenek/beceri nedir? Bir kimsede bunların var olduğunu gösteren şeyler nelerdir ya da başka bir deyişle müzik yeteneğinin/becerisinin göstergeleri nelerdir? Nasıl oluyor da bir jüri tarafından değerlendirilen çalgı çalma / şarkı söyleme becerileri her bir üyeden birbirinden çok farklı puanlar alabiliyor? İşte tüm bu soruların cevabı yeteneğin/becerinin temelinde yatan karmaşık işgörüler ile bunların ölçülmesindeki güçlükte aranmalıdır. (Tarman, 2002)

“Sanatın doğası ve sanat yeteneği; sanat yeteneğinin ölçümündeki geri kalış, son yüzyıldır psikologları yakından ilgilendiren bir konu olmuştur. Fakat bu sürekli ilgiye karşılık, sanat yeteneğinin ölçümü diğer yetenek işgörülerinin ölçümüne oranla oldukça yetersiz kalmıştır.” (Nunnally, 1964)

1.2. Yetenek

Yetenek; yeti, yetkinlik ve yatkınlık kavramlarını da içeren potansiyel bir durumun belirli seviyelerde ortaya konulabilmesi durumudur. Yeti, doğuştan gelen zihin güçlerinden herhangi biri olarak tanımlanabilir. Bunun bir üst basamağı olan yetkinlik ise, bir varlığın doğasında olan tüm potansiyel güçlerinin en yüksek ölçüde gerçekleşmiş olması durumudur. Yetenek kavramının bünyesinde bulunan yatkınlık; bir şeyi gerçekleştirmede bireyi güçlü kılan doğal ya da edinilmiş özellik olarak tanımlanabilir.

Yetenek konusunu araştıran bazı bilim insanlarının, ilgili tanımları bulunmaktadır. Araştırmacıya göre değişen ancak ortak yönleri de bulunan bazı tanımları inceleyelim.

Oğuzkan ' a (1993) göre yetenek; herhangi bir şeyi öğrenmek, bir işi yapmak ve tamamlamak ya da bir duruma başarıyla uymak konusunda organizmada bulunan ve doğuştan gelen güç; kişinin kalıtsal olarak öğrenmesini çerçeveleyen sınır; dışarıdan gelen bir etkiyi alabilme gücü; anıtlık ise, kişinin belli bir alanda öğrenme gücünün bulunduğunu gösteren ya da gösterdiğine inanılan, ya doğuştan ya da sonradan edinilen yetenekler ile öteki ruhsal özelliklerin tümüdür.

Lehman'a (1968) göre yetenek ; “ başarıya ulaşma kapasitesi ya da potansiyelidir.”

Bloom' a (1995) göre yetenek; gizilgüç ve potansiyel gibi anlamları da olan bir sözcüktür. Toplumun yaşamında yer alan, müzik, sanat, edebiyat, fen bilimleri, matematik, insan ilişkileri, atletizm ve daha birçok ilgi alanına yönelik çeşitli yatkınlık ya da özel yetenek örnekleri görülür. Şimdiye kadar bu tür yatkınlıkların, kalıtım ile çevrenin karmaşık bir etkileşimi sonucunda oluştuğuna inanılmaktaydı. Böyle bir inanç, özel yeteneklerin varlığını gösteren kanıtlar ve bir de her özel yetenekte ya da özel yetenek örüntüsünde gözlenmekte olan büyük değişkenlik, okulları etkilemiştir. Testler ve diğer

ölçme işlemlerinin de sağladığı yardımlarla özel yeteneklerin belirlenmesi, özel yeteneklerin eldeki bütün olanaklarla geliştirilmesi ve bu yeteneklere sahip kişilerin yeteneklerine uygun gelen mesleklere ve uzmanlık öğrenimi programlarına yönlendirilmesi okulların sorumluluk alanına girmektedir.

Yukarıdaki yetenek tanımlarının yanı sıra, gerçek yeteneğin, bireyin kendisinin ne olduğunu ve nesi olduğunu bilebilmesi, kendi varlığının ve değerlerinin bilincinde olması, dış dünyasını algılaması ve nelere yatkın olduğunu bilerek, bunun sağlayabileceği artı değerleri yaşama geçirebilmesi olarak da düşünülebilir.

1.2.1. Müzik Yeteneği

Müzik yeteneği, genelde ya hep ya hiç olarak görülür. Bazıları yetenekle donatılmışken, diğerlerinde yeteneğin derecesi az olabilir. Fakat son araştırmalar müzik yeteneğinin tıpkı insanoğlunun diğer karakteristik özellikleri gibi nüfusta normal bir dağılım gösterdiğini açığa çıkarmıştır. Tüm insanlar, farklı düzeylerde olmak üzere müzik yeteneğine sahiptir. Bazılarında üstün, bazılarında az ve çoğunda da ortalama bir müzik yeteneği vardır.

Radocy ve Boyle (1987) tarafından müzik yeteneği ; “formal müzik eğitimi olmaksızın gelişebilecek yaşantı ürünü müziksel beceriler” olarak tanımlanmıştır.

Uçan’a (1994:16) göre müzik yeteneğine sahip olma, temelde, müzikal olma/müzikalite ile eş anlamlıdır ve müziğin kendi öz etkilerini yaşama ve müziksel anlatımları estetik değerleri yönünden algılayıp değerlendirme ihtiyacı, bu ihtiyacı giderme gücü ve bu gücü kullanma yeteneği olarak tanımlanabilir. Müzik yeteneğinin kapsadığı başlıca özellikler arasında ise, müziksel işitme, ritim duygusu, aynı anda tınlayan iki ya da daha çok sesi algılama/çözümleme/yineleme, duyduğunu söyleme/çalma ve müziksel yaratıcılık sayılabilir.

Uçan, bireyin müziksel gelişiminden söz ederken müzik yeteneğini, algılayıcı, yorumlayıcı ve yaratıcı yetenek olmak üzere üçe ayırmıştır.

“Algılayıcı müziksel yeteneği ağır basanlar, daha çok müzik etkinliklerini izlemekten, müzik dinlemekten hoşlanırlar.

Yorumlayıcı müziksel yetenek, daha çok seslendirici ve eleştirici tiplerde kendini belli eder. Yorumlayıcı müziksel yeteneği ağır basanlar, müzik dinlemekle birlikte müzik yapmayı, yani yazılmış eserleri söyleyerek, çalarak ya da müzik topluluklarını yöneterek seslendirip yorumlamayı ya da bunları eleştirmeyi daha çok tercih ederler.

Yaratıcı müziksel yeteneği ağır basanlar, müzik dinlemekten ve müzik yapmaktan çok müzik yaratmayı tercih ederler. Bu tipler müzik dinlemek ve müzik yapmakla birlikte bunlara, daha iyi yaratmak, daha iyi bireşime varmak için çözümleyici gözle bakarlar”(Uçan, 1994:17).

1.2.2. Gelişen ve Sabit Müzik Yeteneği

Araştırmalar müzik yeteneğinin yaşamın ilk yılları boyunca gelişebileceğini ortaya koymuşlardır. Bir çocuğun müzik yeteneği ilk başta Tanrı vergisidir. Belirli bir yaşa kadar çocukluktaki müzik deneyimlerinin oranına göre gelişme göstermektedir. Fakat bireye göre değişen bu yaşlardan sonra kimse, sabitleşen müzik yeteneğinin ötesine geçmeyi beklememeli. Çocuğun plansız müzik deneyimleri ve planlı bir rehberlikle, içinde varolan müzik yeteneğini keşfetmesi gereklidir. Beş yaşına kadar olan plansız, rastgele müzik deneyimleri kişinin ilerideki müzik hayatı için son derece önemlidir. (<http://www.giml.org/mlt.php>)

Yukarıda anlatılanlardan yola çıkarak, yeteneğin ve yapabilirlik durumunun birbirinden farklı şeyler olduğunu söyleyebiliriz.

Günümüzdeki uygulamalardan anlaşıldığı üzere, özel yetenek sınavı ile amaçlanan şey, kişiye özgü yapabilirlik düzeyinin ölçülüp değerlendirilmesidir.

Yerli va yabancı müzik okullarında öğrenci alımı için yapılan ve özel yetenek sınavı diye adlandırılan sınavların da, okullara göre farklılık gösterdiğini, ancak bunun yanında, sınavların genel olarak, aşamalı yapıldığını ve bu aşamaların birbirleri için önkoşul olabilecek yapıda olduğunu görmekteyiz.

Yabancı ve yerli okullarda ki sınav şekilleri, aşamaları ve başvuru şartlarının farklılıklarını, ekteki verilerle daha net görebiliriz.

1.2.3. Müzik Yeteneğini Ölçme

Müziksel yeteneği ölçme ve tahmin etme, müzik psikolojisinde çok köklü ve geleneksel bir konudur. Muhtemel bir müzik öğrencisinin neleri başarabileceğine dair net bir belirti, bireyin ailesi ve müzik eğitimcileri için dikkate değer bir öneme sahiptir. Müziksel yatkınlık ve yeteneği ölçme durumunda, müzik testleri uygulayıcılarının, yatkınlık ve yetenek kavramına ilişkin ölçütleri arasında, farklılıklar görülebilmektedir.

Müzik yeteneği, geçerli bir müzik yeteneği testiyle ölçülmelidir. Müzik öğretmenlerinin öğrencilerinin müziksel yetenekleri hakkındaki yargıları genellikle varolan potansiyel üzerinde değil müziksel başarı düzeyleri üzerine odaklanmaktadır.

Zengin bir müzik temeli ve aşırı bir çaba sonucunda yüksek bir seviyeye çıkmak, yaygın olmayan bir durum değildir. Sadece geçerli bir yetenek testi gerçek kapasiteyi ve ulaşılabilecek son noktayı belirleyebilir. Çünkü birçok öğrenci ya da kişi, içinde varolan müzik yeteneğini ve potansiyeli hiç farketmeden yaşayabilir.

Birisinin bir şeyi başarması demek, onun üstesinden gelmesi demektir. Başarı geçmiştedir ve kısmen bireyin şimdi neler yapabileceğini gösterir. Başarı ölçüleri, özel müziksel bilgilere ve becerilere değer biçerler, ancak yetenek testleri genellikle bunu yapmazlar. Önceki başarı gelecekteki başarı için bir belirtidir, çünkü başarı yeteneğin göstergesidir. Müziksel başarı, genel müzik bilgisini, nota bilgisini, görsel-

duyusal becerileri, performans ve besteleme becerilerini içerir. Sonuç olarak testleri hazırlayanların ve uygulayanların, özel bir kontekst içinde altta yatan başarıların önemine inanması şartıyla, adayların gerçek potansiyeline yakın neticeleri ortaya çıkarabilmeleri söz konusudur.

1.2.4. Müziksel Durum Ölçme Basamakları

Müziksel durumu ölçme basamakları arasında herhangi bir hiyerarşi yoktur. Fakat yine de bazıları diğerleri için önkoşul olabilmektedir. Günümüzde uygulanan ve özel yetenek sınavı olarak adlandırılan giriş sınavlarında kullanılan yetenek testleri, bireyin başarı durumu hakkında bilgi edinmek amacıyla kullanılan ölçme araçlarıdır. Yetenek testleri, genel, özel ve farklı olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Konumuzla doğrudan bağlantılı olan özel yetenek testleri, sanat ve spor dallarında bireyin sahip olduğu özel zihinsel ve bedensel yetenekleri ölçer. Müziksel durumları ölçen testlerde, ortak olarak aşağıdaki tabloda belirtilen basamaklar kullanılmaktadır.

Çeşit 1	Dinleme	Bilinen veya bilinmeyen müzik
Çeşit 2	Okuma	Bilinen veya bilinmeyen müzik
Çeşit 3	Yazma	Bilinen veya bilinmeyen müzikten dikte
Çeşit 4	Hatırlama ve söyleme	Hafızadan bilindik müzik
Çeşit 5	Hatırlama ve yazma	Hafızadan bilinen müzik
Çeşit 6	Yaratma ve o anda uydurma	Bilinmeyen müzik
Çeşit 7	Oluşturma ve o anda uydurma	Bilinmeyen müziği okuma

Tablo 1: Müziksel Durum Ölçme Basamakları

1.2.5. Müzik Yetenek Test Aşamaları

Müzik öğrenme teorisine göre müzik testlerinin 6 aşaması vardır ; bir aşama diğerinin ön koşuludur. Aşağıdaki tabloda sınav çeşitleri sergilenmiştir. (bilinen ve bilinmeyen müzikteki bilindik veya bilinmeyen tonal motifler ve ritim kalıpları)

Aşama 1	Kısa geçici ani muhafaza, tutma(hafızada tutma)
Aşama 2	Tonal ve ritmik motif kurallarını bilmek ve bir tonal merkezle makro vuruşları tanıyarak ayırt etmek
Aşama 4	Organize ettiğimiz tonal ve ritmik motifleri bilinçli olarak akılda tutmak
Aşama 5	Müziğin farklı parçaları içinde organize edilen ve seslendirilen motifleri bilinçli olarak hatırlayabilme
Aşama 6	Motiflerin bilinçli olarak tahmin edilebilmesi

Tablo 2: Müzik Sınav Çeşitleri

(<http://www.giml.org/mlt.php>)

1.3. Müzik Eğitiminde Sınavların ve Ölçmelerin Durumu

Eğitim bilimciler ve eğitim psikologları yıllardır eğitim sistemindeki eksiklikleri ve bu eksikleri kapatma metodlarını aradılar ve sonuçta eğitimin amaçlarını, eğitimde bireysel farklılıklar olduğunu, müfredatın öğrenci ihtiyaçlarına uydurulması gerektiğini, bilgi beceri kazandırmanın daha iyi yollarını dile getirdiler. Fakat bazı problemlerden dolayı müzik etkinlikleri konusunda az bir ilerleme sağlandı. Sadece son zamanlarda küçük bir grup olarak sayabileceğimiz bazı eğitimciler ve bilim insanları, okullardaki müzik etkinlikleri hakkında inceleme yapmaya başladılar. Müzik, okul otoriteleri tarafından istek duyulan bir okul konusu olarak yeteri kadar önemsenmemektedir. Büyük bir olasılıkla da zayıf öğretilmekte ve az anlaşılmaktadır. Tabii ki bu durum için suçlu aramak çözüm olmaz. Ama çoğu zamanlarda öğretmen, eğitim verdiği öğrenci kademesine uygun amaç seçememekte ya da müzik bilgisini öğretecek metodları açıkça anlayamamaktadır.

Aslında birçok kitapda, metodlar, yaklaşımlar, konular ve amaçlar büyük bir ölçüde yer almaktadır. Fakat çoğunlukla, öğretim metodlarını ve müfredat konularını doğru yerde bulmakta zorluk çekilmektedir. Çözüm yolu bulmak için dikkat edilmesi gereken hususlar vardır. Eğitimciler olarak önce problemleri bulup ortadan

kaldırmak gerekir. Bunu önce kendimize sorular sorarak ve cevapları gerçekten istekle arayarak yapabiliriz. Durumu analiz ederken çocuğun hangi seviyede ne bilmesi gerektiğini, gerçekte ne kadar bilgiye sahip olduğunu ve müzik yeteneklerinin ne kadar olduğunu açığa çıkarmalıyız. Cevapları bulduktan sonra öğretimi çocuğun yeteneklerine, doğasına adapte edebileceğimiz bir pozisyonda yer alabiliriz. Bu bilgi ise bazı araçlar kullandığımız zaman elde edilebilir ve bu bilgiyi sağlamak ise testlerin ve ölçmenin amacıdır.

Doğuştan gelen yetenek konusunu ele alalım ; her çocuk farklı düzeylerde müzik yeteneğine sahiptir. Bir birey kendisinden daha fazla yetenekli başka bir bireyle aynı düzeye gelmesi için zorlanmalı mıdır? Tabii ki hayır. Doğru yaklaşım bireyin yeteneklerini, doğasına adapte edebilmektir. Bu adaptasyon için yeteneklerin düzeyini belirlemek gerekir. Düzey belirleme işleminde, yani müzik yetenek testi ölçümünde aranabilecek tek bir kriter yoktur. Özel amaçlara uygun bir testi seçmek için dört kriterden bahsedilir ; bunlardan ikisi güvenilirlik ve geçerlik, diğerleri ise uygulamayı ve puanlamayı içine alır. Uygulanabilirlik, testin gerektirdiği süre, yeterli malzeme ve bunları düzenle yerleştirme, maliyet, kolay puanlama, ölçülerin uygulanabilirliği ve değerlendirmenin farklı yönlerinin testle ilişkisi iyi düşünülmelidir. Dördüncü kriter ise kullanışlılıktır. Bu kriterler; teste katılanlardaki farklılıkları ortaya çıkarmayı amaçlar. Başarı testleri ölçüt temelli iken, yetenek testleri ; eleme-seçme ya da en azından bireysel sıralama amaçlıdır. Bu bireysel sıralamalar sonucunda çeşitli seviyelerde çeşitli eğitim kurumlarına öğrenci alımları gerçekleştirilmektedir.

Müzik öğretmenliği programlarının öğrenci kaynaklarını, ülkemizde ve yurtdışında eğitim veren tüm lise ve dengi okullar ile Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri oluşturmaktadır. Öğrenci seçme sınavı ve özel yetenek sınavları sonucunda, bu öğrenciler, müzik öğretmenliği programlarına yerleştirilebilmektedirler. Ancak bu öğrenciler arasından, Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve mesleki müzik eğitimi veren okullardan gelen öğrencilerin, altyapıları ve hazırbulunuşluk düzeyleri bakımından, diğer kaynakların öğrencilerine göre üst seviyede olmaları beklenmektedir. Bu bir genellemedir. Beklentiler nasıl sonuçlanmaktadır, ya da yapılan “özel yetenek

sınavı” adlandırması çok yönlü olarak değerlendirildiğinde, böyle bir beklenti içine girilmesi doğru bir yaklaşım mıdır?

Müzik öğretmenliği programları sınavlarında ölçülenin, öğrencilerin yetenek düzeyi mi, yoksa, geldikleri kaynaklara göre, altyapıları ve hazırbulunuşluk düzeyleri mi olması gerektiği, halen tartışma konusudur. Müzik öğretmenliği programlarına giriş için yapılan özel yetenek sınavlarının uygulanışı ile adı arasındaki tutarlılık durumu da bu tartışmanın diğer bir boyutudur.

Müzik öğretmenliği programlarına kaynaklık eden Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nin, bulundukları sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik çevrelerin, bu okulların, eğitim durumlarına kuşkusuz etkileri vardır. Bu etkilerin kapsamının boyutları, müzik öğretmenliği programlarını dolaylı-dolaysız ilgilendirmektedir. Ülkemiz müzik eğitim kurumlarından biri olan bu liseler, eğitim fakültelerine ve konservatuvarlara temel oluşturması bakımından büyük önem taşımaktadır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin genel amacı ; müzik okullarına daha nitelikli öğrenciler hazırlamak, herhangi bir meslek dalına yönelen öğrencilere de müzik alanında bilgi, beceri ve kültür kazandırmaktır.

AGSL, genellikle güzel sanatlarla ilgili yüksek öğretim kurumlarının bulunduğu yerlerde açılır. Bu okullar, ilk öğretim üzerine dört yıl öğretim süresi olan yatılı ve-veya gündüzlü, karma eğitim yapan okullardır. Okulların resim ve müzik alanlarının her birine bir öğretim yılında alınacak öğrenci kontenjanları belli sayılardadır. Okulun amacı öğrencilerin; güzel sanatlar alanı ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini, milli ve milletlerarası sanat eserlerini tanımalarını ve yorumlamalarını sağlamaktır (<http://www.meb.gov.tr/mevzuat/yedi.htm>).

AGSL’de halen bu amaçlar doğrultusunda eğitim ve öğretime devam edilmektedir.

1.4. Problem Durumu

Yurtiçi ve yurtdışında eğitim veren müzik okulları ve birçok müzik kurumu, çeşitli müziksel amaçlar doğrultusunda, bünyelerine dahil olacak muhtemel adaylar için önkoşullar koymakta ya da aşılması gereken sınavlar uygulamaktadırlar. Gazi Üniversitesi ile Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalları ve diğer bazı Müzik Eğitimi Anabilim Dalları da, farklı düzeylerde öğrenci alımları gerçekleştirmektedir. Lisans programına başvuran adayların yetenek düzeyleri ile müziksel beceri ve hazırbulunuşluk durumlarının ne derecede ortaya konulabildiği, bu sınavların içeriği dikkate alındığında “özel yetenek sınavı” şeklinde adlandırılmasının uygun olup olmadığı tartışma konusudur.

Bu saptamalardan hareketle, bu araştırmada cevap aranan problem cümlesi; “Müzik Öğretmenliği Programları Özel Yetenek Sınav Sonuçlarının, Öğrenci Kaynakları Düzleminde İncelenmesi” biçiminde oluşturulmuştur.

1.4.1. Alt Problemler

Esas problemden hareketle cevap aranılan alt problemler ise şunlardır:

1. Müzik öğretmeliği programları özel yetenek sınavlarında ölçülerek ortaya konulmak istenen, adayların yetenek düzeyi mi, yoksa, müziksel beceri ve hazırbulunuşluk düzeyleri midir?
2. Müzik öğretmenliği programlarına farklı öğrenci kaynaklarından gelen öğrencilerin, özel yetenek sınavlarında ortaya koydukları hazırbulunuşluk durumları ne düzeydedir?

3. Müzik öğretmenliği programlarına öğrenci seçiminde uygulanan sınav modellerinin, “**özel yetenek sınavı**” adıyla adlandırılmasının, sınav uygulamaları ile tutarlılık durumu nasıldır?

1.5. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; varolan özel yetenek sınav durumlarından yola çıkarak “Müzik Öğretmenliği Programları Özel Yetenek Sınav Sonuçları’nın, Öğrenci Kaynakları Düzleminde İncelenmesi” ve değerlendirilmesi yapıp, , müzik öğretmenliği programına başvuran adaylara “özel yetenek sınavları”nda uygulanan testlerin, yetenek düzeylerini mi, yoksa müziksel beceri ve hazırbulunuşluk durumlarını mı ölçtüğünü araştırmak ve elde edilen sonuçlardan hareketle, getirilen öneriler ışığında ölçme testlerinin geliştirilmesine ve olası gelişmelere katkıda bulunmaktır.

1.6. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, müzik öğretmenliği programlarına farklı öğrenci kaynaklarından başvuran adaylara uygulanan özel yetenek sınavlarındaki, ölçme ve değerlendirme durumlarının incelenmesi ve bugüne kadar uygulanmakta olan testlerin geçerlik ve güvenilirliğini artıracak öneriler getirmek bakımından, önemli görülmektedir.

1.7. Sayıtlar

1. 2005, 2006 ve 2007 öğretim yılında öğrenime başlayan öğrencilerin, müzik yetenek sınavlarına girebilmelerinin ön koşulu olan Üniversitelerarası Öğrenci Seçme Sınavı’ndan aldıkları puanların geçerli ve güvenilir olduğu,

2. Özel Yetenek Sınavlarında uygulanan sınav modellerinin geçerli ve güvenilir olduğu

3. Seçilen örneklemin bütünü temsil ettiği, araştırmanın sayıltılarıdır.

1.8. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. 2005-2006-2007 yıllarında Gazi Üniversitesi ve 2007 yılında Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Programında özel yetenek sınavlarına katılan adaylar ve öğrenime başlayan öğrenciler ile,

2. 2005,2006 ve 2007 yıllarında Gazi Üniversitesi ve 2007 yılında Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Programlarına giriş sınavında uygulanan özel yetenek sınav sonuçları ile ,

3. Özel Yetenek Sınavlarının uygulanışı ve içeriği ile ilgili uzman görüşleriyle,

4. Ulaşılabilen basılı kaynaklar ve resmi başvurular neticesinde elde edilebilen belgeler ile sınırlıdır.

1.9. Tanımlar

Bu bölümde, tez içerisinde kullanılan ve açıklanmasına gerek duyulan ifadeler, terimler ve kavramlara yer verilmiştir.

Eğitim : Bireyin davranışında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak değişim meydana getirme sürecidir.

Sanat eğitimi : “ Bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli sanatsal davranışlar kazandırma ya da bireyin sanatsal davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma sürecidir ” (Uçan, 1996:31).

Müzik eğitimi : “Müziksel davranış kazandırma”, “müziksel davranış değiştirme” ya da “müziksel davranış geliştirme” sürecidir.” (Uçan, 2005). Müzik eğitimi, yönelik olduğu ana amaç ve kitle bakımından, kendi içinde üç ana türe ayrılır. Bunlar; genel - özengen (amatör) ve mesleki (profesyonel) müzik eğitimidir” (Uçan, 1994:25, 1997:30).

Yetenek : “Kişinin kalıtsal olarak öğrenmesini çevreleyen sınırdır” (Oğuzkan, 1993).

Özel Yetenek : Güzel Sanatlar dallarında, bireyin sahip olduğu özel zihinsel yeteneklerdir.

BÖLÜM 2

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, araştırmaya ışık tutan, konu alanı ile ilgili diğer araştırmalara yer verilmiştir.

Belir TECİMER'in 1988 yılında hazırlamış olduğu yüksek lisans tezinin adı "GEF Müzik Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Bölüme Girişteki Müziksel İşitme Başarıları İle Bölümdeki Müziksel İşitme Okuma Yazma Dersi Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi "dir. Bu araştırmada öğrencilerin, bölüme girişteki müziksel başarıları ile MİOY dersi başarıları arasında $P<0.01$ düzeyinde anlamlı ilişki saptanmıştır.

Şengül DİNLER ÖZAL tarafından 1995 yılında yapılan "Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Giriş Yetenek Sınavındaki Başarıları İle Bireysel Söyleme Dersi Başarıları Arasındaki İlişkiler" adlı yüksek lisans tezinde giriş yetenek sınavının alt değişkenleri olan müziksel işitme, müziksel çalma ve müziksel söyleme puanları ile bireysel ses eğitimi dersi başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

İlknur ÖZAL' ın 1995 yılında yapmış olduğu "Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Giriş Yetenek Sınavındaki Başarıları ile Anaçalgı Dersindeki Başarıları Arasındaki İlişkiler" adlı yüksek lisans tezinde giriş yetenek sınavının alt değişkenleri olan müziksel işitme, müziksel çalma ve müziksel söyleme puanları ile anaçalgı dersi başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Süleyman Tarman'ın 2002 yılında yapmış olduğu "Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Giriş-Müzik Yetenek Sınavlarının Geçerlik ve Güvenirlik Yönünden İncelenmesi ve Değerlendirilmesi" isimli doktora tezinde yetenek sınavına başvuran adayların girecekleri programın gereği olan temel beceri ya da

yeteneklere sahip olup olmadıklarını ve düzeylerini belirleyen testlerin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olup olmadığı ile derecesini saptamak amaçlanmıştır. Araştırma sonunda Müzik Yetenek Sınavlarının yordama geçerliğinin olduğunu ve puanlayıcılar arasındaki tutarlığın çok yüksek olduğunu göstermekle birlikte müzik yetenek sınavının kendisinin ölçmek istediği nitelikleri net bir şekilde ölçüp ölçmediğine ilişkin sonuçları vermediği araştırmacı tarafından ortaya konulmuştur.

Cansevil TEBİŞ'in 26-28 Nisan 2006 tarihinde, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde düzenlenen Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunmuş olduğu, Süleyman Demirel Üniversitesi Burdur Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Okuyan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Genel Lise Mezunu Öğrencilerin Alan Derslerindeki Başarı Durularının ve Lise Mezuniyet Başarı Notlarının Karşılaştırılması başlıklı bildirisinde, adı geçen okulda eğitim gören öğrencilerin geldikleri kaynaklar ve lise mezuniyet başarı ortalamaları göz önünde bulundurularak, alan derslerindeki başarı durumları ortaya konmuştur. Buna göre, alan dersleri ele alınarak yapılan başarı karşılaştırmalarında “müziksel teori ve işitme eğitimi” ve “özel öğretim yöntemleri” derslerinde başarı notları bakımından AGSL mezunu öğrencilerin daha başarılı olduğu gözlenirken, diğer alan derslerindeki başarı ortalamaları arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır.

Ayşe Meral TÖREYİN'in 23-26 Ekim 2002 tarihinde Yakın Doğu Üniversitesi'nde düzenlenen XI. Eğitim Bilimleri Kongresi'nde sunmuş olduğu, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarına Giriş Özel Yetenek Sınavlarının Müziksel Söyleme (Ses ve Şarkı Söyleme Yeteneği) Boyutu başlıklı bildirisinde, sözkonusu sınavlardaki ses ve şarkı söyleme yeteneği ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin, “giriş özel yetenek sınavı olduğu hatırdan çıkarılmadan, öğretilerek kazandırılan müziksel becerilerin yanında, “formal müzik eğitimi almaksızın geliştirebildiği yaşantı ürünü doğal şarkı söyleme yeteneğini” de belirleyip ölçebilmesi gerektiğini ortaya koymuştur.

H. Seval Köse'nin 26-28 Nisan 2006 tarihinde Pamukkale Üniversitesi'nde düzenlenen Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunmuş olduğu, Müzik Öğretmenliği Eğitiminde Öğrenci Kaynağı Olarak Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri başlıklı bildirisinde, bazı Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri mezunlarının, alanla ilgili yüksek öğretim kurumlarına yerleşme durumlarını ortaya koymuştur ve öneri olarak, bu öğrencilerin genel kültür ve müzik eğitimleri bakımından yeterli donanımla yetiştirilmeleri gerektiğini ve böylelikle Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri yönetmeliğinde vurgulanan ilgili yüksek öğretime hazırlama amacına ulaşılmış olacağını ve AGSL Müzik Bölümlerinin Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarının gerçek ve etkin öğrenci kaynakları olarak benimsendiğini vurgulamıştır.

İ. Erdem EFE'nin 2005 yılında yapmış olduğu, “ Türkiye'deki Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yönelik Olarak Uygulanan Giriş Sınavlarındaki Farklı Ölçme Yaklaşımlarının İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde, Müzik öğretmenliği lisans programı öğrenci giriş sınavlarının içerik ve uygulamalarındaki farklılıkların ve bu farklılıkların getirdiği sonuçları ortaya koymuştur.

BÖLÜM 3

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada, amacı ve yöntemi bakımından, durum tespitiye yönelik tarama modeli ile frekans ve yüzde dağılımı kullanılmıştır. Durum tespiti, öğretim elemanlarının görüşleri ve resmi başvurular sonucu elde edilebilen belgeler ile basılı kaynaklardaki bulgulara dayanmaktadır.

3.2.Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini; Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları, örneklem grubunu ise; Gazi Üniversitesi'nde 2005-2006-2007 yılları ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde 2007 yılında müzik özel yetenek sınavlarına katılan adaylar ve kayıt yaptırarak halen okula devam eden öğrenciler oluşturmaktadır.

3.3. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada veriler, literatür taraması ile toplanmış, tarama yapılırken, konu alanı ile ilgili kitap, ilgili tez, makale, bildiri ve resmi belgelerden yararlanılmıştır. Gazi Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Programlarına 2005-2006 ve 2007 öğretim yılında giriş yapan öğrencilere, girişte uygulanan özel yetenek sınavları, bu öğrencilerin gelmiş oldukları kaynaklar ve sınavlarda göstermiş oldukları başarı durumları ile konuyla ilgili uzman görüşleri esas alınmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın genel amacı ve problemi doğrultusunda cevapları aranan alt problemlere yönelik olarak toplanan veriler bilgisayara aktararak, istatistiksel çözümler için frekans(f) ve yüzde (%) dağılımı kullanılmıştır.

Literatür taraması yöntemi ile elde edilen verilerin ışığında sentez yapılarak konuyla ilişkilendirilmiştir. Gazi Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'na giriş yapmak için özel yetenek sınavına katılan adayların sınavlardaki başarı düzeyleri ve gelmiş oldukları kaynaklar göz önüne alınarak ilk ve ikinci aşama sınav puanlarına etkilerinin hangi düzeylerde olduğu ortaya konulmuştur.

BÖLÜM 4

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın amaçları doğrultusunda veriler toplanmış, işlendikten sonra, problem çözümüne ışık tutacak şekilde kullanıma hazır hale getirilmiş ve bulgular ve yorum bölümünde detaylı olarak açıklanmıştır.

4.1 Müzik Öğretmeliği Programları Özel Yetenek Sınavlarında, Adayların Yetenek Düzeyi mi, Yoksa, Müziksel Beceri ve Hazırbulunuşluk Düzeyleri mi Ölçülmektedir?

Müzik Eğitimi veren kurumlara girişlerde uygulanan sınavlar, adayların müziksel durumunu ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu müziksel durum, ağırlıklı olarak yetenek mi yoksa müziksel beceri bakımından mı ortaya konulmaktadır? İşte bu soru sınavların uygulanışı ve sonuçları incelendiğinde cevabını bulmaktadır. Bu bağlamda, Gazi Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Özel Yetenek Sınav uygulamaları ve sonuçları aşağıda yer almaktadır.

4.1.1 Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Özel Yetenek Sınavları ve Sonuçları

Dünyanın her tarafındaki müzik okullarında olduğu gibi, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda da, eğitim görmek için başvuran adayların tabi tutuldukları ve Özel Yetenek Sınavı olarak adlandırılan, eleme ve seçme olmak üzere iki aşamalı bir sınav uygulanmaktadır. Bu sınavla ilgili 2005 yılı sınav klavuzu aşağıda verilmiştir.

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

MÜZİK ÖZEL YETENEK SINAV KILAVUZU

TEMEL İLKE VE KURALLAR

2005-2006 Eğitim-Öğretim yılı için Üniversitemiz Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalına alınacak öğrencilerin Özel Yetenek Sınavları **Müzik Eğitimi Anabilim Dalı**'nda yapılacaktır.

Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Özel Yetenek Sınavı İki Aşamalı olarak yapılacaktır. Birinci aşama sınavı Ön Eleme sınavı olacak, bu sınavda başarılı olanlar İkinci Aşama Sınavına girebilme hakkını kazanacaklardır. **Birinci Aşama sınavında 60 ve daha yukarı puan alanlar İkinci Aşama Özel Yetenek Sınavına girebileceklerdir.**

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'na (Müzik Öğretmenliği) 2005-2006 Eğitim-Öğretim yılında **50 + (2 Yabancı Uyrıklı) öğrenci** alınacaktır.

Sınava katılmak için 2005-ÖSS puan türlerinin herhangi birinden en az **185.000** puan almış olmak gereklidir. Liseler, Meslek Liseleri, Öğretmen Liseleri, Konservatuar ve Güzel Sanat Liselerinin Müzik, Sanat (Müzik) alan/ kol/ bölümlerinden mezun olan öğrencilerin ön kayıt ÖSS asgari taban puanı **160.000'** dir.

Sınava başvuracak adaylar **90 YTL.** yatıracaklardır. (Hesap numarası kayıt esnasında bildirilecektir.)

Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) ile herhangi bir yükseköğretim programına yerleştirilen veya diğer üniversitelerin özel yetenek sınavına katılmış olan aday öğrenciler de bu sınava başvurabilirler.

Müzik Özel Giriş Yetenek Sınavı **22 Ağustos 2005** günü **Gazi Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı**'nda başlayacaktır. Adaylara sınava girecekleri tarih ve saat başvuru sırasında bildirilecektir.

SINAV

BİRİNCİ AŞAMA SINAVI

Bu aşamada adaylar bireysel olarak sınava alınacaklar ve sınavları sözlü-uygulamalı olarak yapılacaktır. Bu sınavda aşağıdaki boyutlar ölçülüp değerlendirilecektir.

1. Çok Ses İşitme

İki Ses İşitme:

6 adet iki ses

Üç Ses İşitme:

Majör, minör makamsal akorlar (4 Adet)

Dört Ses İşitme :

Yedili akorlardan (2 Adet)

Ezgi İşitme:

İkişer motiften (4 göze) oluşan tonal ve makamsal iki (2) ezgi.

Ritim İşitme:

İkişer motiften (4 göze) oluşan iki ritim cümlesi.

TABLO-1. BİRİNCİ AŞAMA (MÜZİKSEL İŞİTME) SINAVINDA
ÖLÇÜLECEK BOYUTLAR VE PUANLAR

İki Ses İşitme	Üç Ses İşitme	Dört Ses İşitme	Ezgi İşitme	Ritim İşitme	Toplam Puan
6x3=18	4x4=16	2x5=10	8x5=40	8x2=16	100

İKİNCİ AŞAMA SINAVI

Birinci Aşama Sınavında **60**'ın üstünde puan alarak İkinci Aşama Sınavına girme hakkı kazanan adaylar Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda asılacak listelerde belirtilecek gün ve saatte ikinci aşama sınavı için hazır olacaklardır.

İkinci Aşama Sınavı, üç ayrı alt boyuttan oluşmaktadır.

1. Müziksel Okuma (Solfej), Yazma (Dikte) Sınavı:

1.1 Müziksel Yazma (Dikte) sınavına, ikinci aşamaya girmeye hak kazanan tüm adaylar belirtilen gün ve saatte gruplar halinde alınacaktır. Bu aşamada adaylardan, piyano ile çalınacak ikişer motiflik iki ezgiyi ölçü nota ve süreleriyle yazmaları istenecektir. Yazma için verilecek süreler çalma işlemi başlamadan önce adaylara bildirilecektir. Müziksel Okuma-Yazma sınavında adaylar kurşun kalem ve silgi ile kendilerine dağıtılacak mühürlü nota kağıdının altına koyacakları bir kitap veya defteri (müzikle ilgili olmayacaktır) yanlarında getirmiş olacaklardır.

1.2 Müziksel Okuma (deşifre-solfej) sınavına ise aday öğrenciler teker teker alınacak ve kendilerinden 2 motiften oluşan bir ezginin okunması istenecektir.

TABLO-2. MÜZİKSEL OKUMA (SOLFEJ),YAZMA (DİKTE) SINAVINDA ÖLÇÜLECEK BOYUTLAR VE PUANLAR

Müziksel Yazma (Dikte)		Müziksel Okuma (Deşifre-Solfej)	Toplam
1.EZGI	2.EZGI	4x13=52 Puan	100
4x6=24 Puan	4x6=24 Puan		

2. Müziksel Söyleme Sınavı:

Bu sınavda adayın, sesini kullanmaya ilişkin özellikleri ve becerileri ölçülür. Müziksel Söyleme Sınavında tüm adaylar İstiklal Marşı' nı doğru, temiz bir sesle ve anlaşılır bir Türkçe ile söyleyeceklerdir. Sınav için hazırlanacak ikinci eser (parça) sözleri Türkçe olmak kaydı ile adaylar tarafından seçilecektir. Bu sınavda adayların, ses özellikleri ile belirlenen parçalar çerçevesinde, seslerini kullanabilme yetenekleri ölçülecektir. Adayların bu sınavda Müziksel Söyleme Becerileri puanlanırken aşağıdaki kriterler dikkate alınacaktır.

Sağlıklı Sese Sahip Olma : Seste hava, kısıklık, hışırtı, kırılma ve çatlama gibi olumsuz özelliklerin bulunmaması.

Sesin Tınısı, Gürlüğü ve Genişliği : Yeterince gür bir sese geniş bir ses alanına, güzel bir ses rengine sahip olunması.

Doğru ve Temiz Söyleme : Şarkının doğru ritimlerde ve temiz seslerle söylenmesi.

Konuşmada Anlaşılabilirlik: Seslendirilen şarkıda sözlerin, açık ve anlaşılır olması.

Müziksel Duyarlılık : Seslendirilen şarkıda sesin duyarlı, etkili ve anlamına uygun kullanılması.

TABLO-3. MÜZİKSEL SÖYLEME SINAVINDA ÖLÇÜLECEK BOYUTLAR VE PUANLAR

Boyutlar	Sağlıklı sese sahip olma	Sesin tınısı, gürlüğü ve genişliği	Doğru ve temiz söyleme	Konuşmada anlaşılabilirlik	Müziksel duyarlılık	Toplam
Puanlar	30	30	20	10	10	100

3. Müziksel Çalma Sınavı:

Müziksel Çalma Sınavında adaylar tuşlu dokunmalı (piyano), mızraplı, tezeneli (gitar, mandolin, bağlama, kanun, ud vb.), yaylı-sürtmeli (keman, viyola, kontrabas, kemençe vb.) ve soluklu üflemeli (blokflüt, yanflüt, obua, klarnet, ney, mey vb.) çalgılardan biriyle kendi hazırladıkları bir parçayı çalacaklardır.

Vurmalı (davul, zil bateri, darbuka, def, vb.) mekanik öğeler taşıyan ve programlanabilir öğeleri olan (elektronik org vb.) çalgılarla sınava girilmeyecektir. Adaylar sınava girmeden önce sınavda çalacakları piyano, kontrabas vb. taşınması zor olanların dışındaki çalgıları beraberinde getireceklerdir. Bir aday sınavda yalnız bir çalgıyı çalabilecektir.

Bu sınavda adayın çalmaya yönelik özellikleri ve çalma becerileri ölçülür.

Doğru ve Temiz Çalma: Çalgısından doğru ve temiz ses elde edilmesi ile eserin doğru / koparılmadan seslendirilmesi değerlendirilecektir

Teknik Düzey: Eserin gerektirdiği teknik becerilerin uygulanabilirliği değerlendirilecektir.

Müziksel Yorum: Çalgıdan duyarlı ve etkili ses elde edilmesi ile eserin müzikal çalınması değerlendirilecektir.

Eserin Düzeyi: Adayın çalacağı eserin düzeyi ve güçlük derecesi değerlendirilecektir.

TABLO-4. MÜZİKSEL ÇALMA SINAVINDA ÖLÇÜLECEK BOYUTLAR VE PUANLAR

Doğru ve Temiz Çalma	Teknik Düzey	Müziksel yorum	Eserin Düzeyi	Toplam
30	20	25	25	100

DEĞERLENDİRME VE YERLEŞTİRME

ÖSS Puanı: 2005 yılında ÖSS sınavında adayların ÖSS -SÖZ , ÖSS – SAY, ÖSS-DİL, veya ÖSS - EA puanlarından hangisi yüksekse o puan adayın ÖSS puanı olarak işlem görecektir.

Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı (AOBP): ÖSYM tarafından belirlenen üç puan türünden en yüksek.

Müziksel İşitme-Yineleme, Okuma ve Yazma Puanı: Adayın Birinci Aşama sınavından aldığı Müziksel İşitme-Yineleme puanının % 30'u ile İkinci Aşama (Müziksel Okuma ve Müziksel Yazma) sınavından aldığı puanın %70'i toplanarak sonuç elde edilecektir.

Müziksel Söyleme Sınavı Puanı: Adayın Müziksel Söyleme puanı, jüri üyelerinin bağımsız olarak, Tablo-3'te belirtilen boyutlara göre verdiği puanların ortalamasıyla elde edilecektir.

Müziksel Çalma Sınavı Puanı: Adayın Müziksel Çalma puanı, jüri üyelerinin bağımsız olarak, Tablo-4' te belirtilen boyutlara göre verdiği puanların ortalamasıyla elde edilecektir.

MÜZİK SINAVI

Özel Yetenek Sınav Puan (ÖYSP) DAĞILIMI

	Müziksel İşitme Yineleme, Okuma, Yazma	Müziksel Söyleme	Müziksel Çalma	Toplam
Puan	% 50	% 25	% 25	100

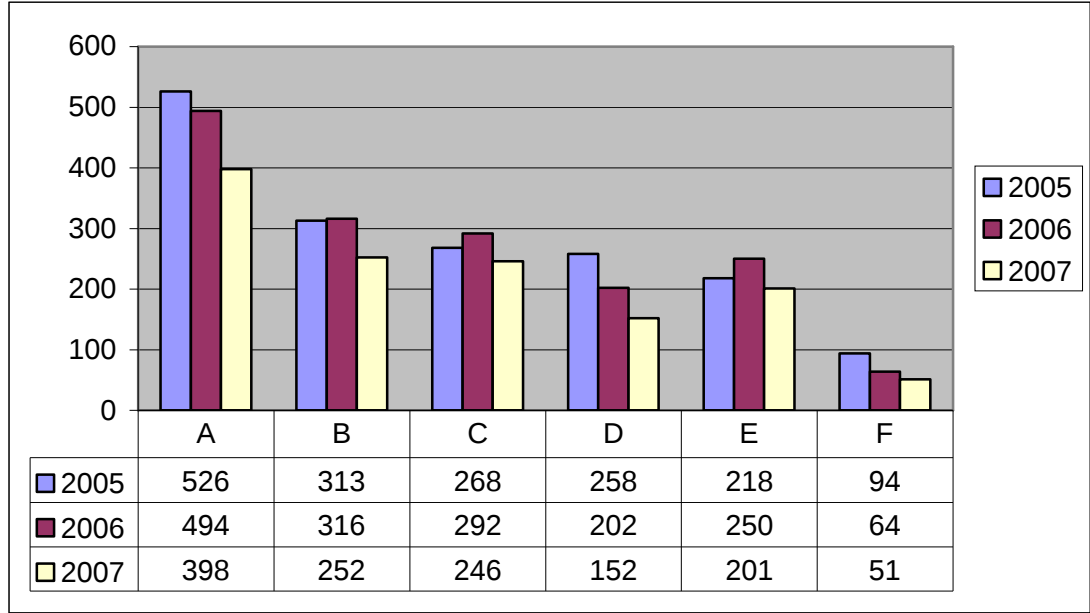
Özel Yetenek Sınavı Puanının (ÖYSP) ağırlıklandırmaya girebilmesi için bu puanlar standart puanlara çevrilecektir.

Adaylar YP puanlarına göre en yüksek puandan başlamak üzere sıraya konacak ve kontenjan sayısı kadar aday sınavı kazanmış olacaktır.

Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Özel Yetenek Sınav Klavuzu incelendiğinde görülüyor ki, istenen kriterlere uygun olarak ilk aşama sınavında, adayların başarılı sayılabilmesi için, formal ya da informal, alana yönelik herhangi bir eğitim alması, bir gereklilik olarak karşısına çıkmamaktadır. Bunun nedeni, ilk aşamada uygulanan müziksel işitme sınavının, adayların herhangi bir eğitim gerektirmeyen, daha çok, kalıtsal olarak öğrenmesini çevreleyen sınırı ortaya koyan bir aşama olmasıdır.

Ancak ikinci aşama sınavı incelendiğinde görülüyor ki, bu aşamada uygulanan, müziksel söyleme dışındaki, müziksel okuma (solfej), müziksel yazma (dikte) ve müziksel çalma boyutları, adayların daha önceden eğitim almış olma koşulunu gerektirmektedir. Bu nedenle sınavın ilk aşamasında başarılı sayılan, özellikle alan eğitimi almamış adayların çok büyük bir kısmı, ikinci aşama sınavında başarısız olmaktadır. Dolayısıyla uygulanan ölçme durumlarının, adayların yetenek düzeyinden daha fazla, müziksel beceri ve hazırbulunuşluk düzeylerini ortaya koyduğunu düşündürmektedir.

2005-2006 ve 2007 yıllarında Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Özel Yetenek Sınavı'na katılan adayların sınavda almış oldukları puanları incelediğimizde, ölçme durumlarının, adayların yetenek düzeyinden çok, müziksel beceri ve hazırbulunuşluk düzeylerini ortaya koyduğu fikrini destekleyen aşağıdaki tablo karşımıza çıkmaktadır.

Grafik 1: GÜ 2005,2006,2007 yılları aday grafiği

A=Sınava katılan aday sayısı, B=İlk aşamada başarılı olan aday sayısı, C=Alandan sınava katılanların sayısı, D=Alan dışından sınava katılanların sayısı, E=Alandan sınava katılıp ilk aşamada başarılı olan aday sayısı, F=Alan dışından sınava katılıp ilk aşamada başarılı olan aday sayısı

Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere, geçtiğimiz üç yılda sınava katılan adayların sayısında belirgin bir düşüş olduğu saptanmıştır. Buna karşılık, alandan sınava katılan adayların sayısının, toplam sınava katılanların sayısına oranla arttığını görmekteyiz. Bu artışın nedenini AGSL mezun sayısının her geçen yıl artması olarak görebiliriz. Ancak sınava katılanların toplam sayısındaki düşme neden kaynaklanıyor?

2005 yılında sınava katılan adaylardan 268 kişisi (toplam sınava katılanların % 50.9'u) alandan olup, 258 kişisi (toplam sınava katılanların % 49.1'i) alan dışı lise diploması almıştır. Alandan sınava giren adaylardan 218 (% 70)'i, alan dışından sınava giren adaylardan 94 (% 30) 'ü ilk aşamada başarılı olmuşlardır. İlk aşamayı geçen bu 313 (sınava katılanların % 59.5'i) adayın, ilgili yüksek öğretim kurumuna yerleşebilmeleri için ikinci aşama sınavında başarılı olarak ilk 50 kişi arasında olmaları gerekmektedir. Bu rakam da ilk aşamayı geçen adayların % 16' sını, sınava katılan toplam aday sayısının ise % 9.5'ni temsil etmektedir. Mevcut sınav

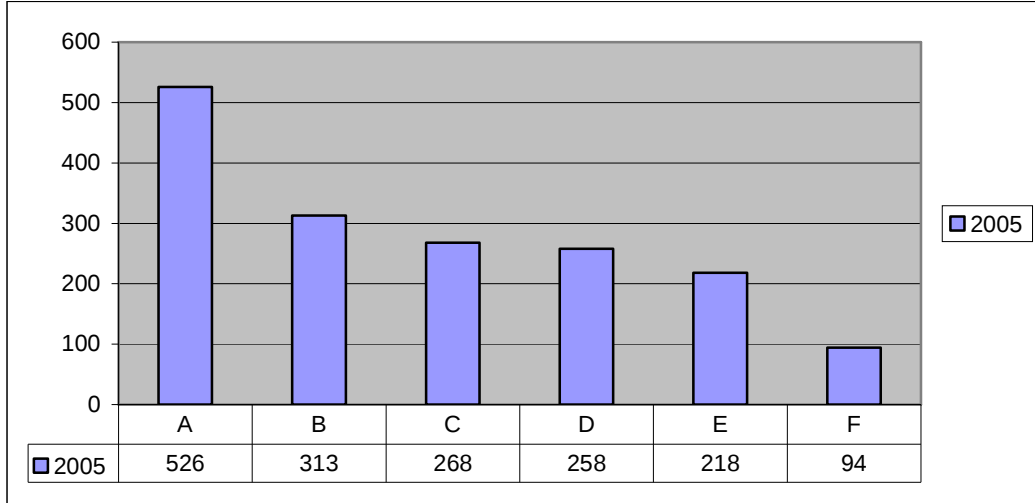
sisteminde, alan dışından gelen adayların bu yüzdeye dahil olmasının, çok yetenekli olsa bile zor olduğu görülmektedir. 2005 yılında kontenjan sayısı olan 50 kişi arasında olup bu yüzdeye dahil olabilen öğrencilerin alan ve alan dışı olarak karşılaştırılması aşağıdaki tabloda verilmiştir.

2005 YILI ALAN ve ALAN DIŞI KARŞILAŞTIRILMASI			
	ALANDAN GELEN	ALAN DIŞI GELEN	TOPLAM
A	268 (%50.9)	258 (%49.1)	526
B	218 (%70)	94 (%30)	313
G	49 (%98)	1 (%2)	50

Tablo 3: GÜ 2007 yılı alan ve alandışı karşılaştırması

A=Sınava katılan aday sayısı, B=İlk aşamada başarılı olan aday sayısı, G=Kontenjane dahil olabilenlerin sayısı

Tabloda görüldüğü üzere 2005 yılında, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'na kayıt yaptıran öğrencilerden sadece bir (1) kişisi alan dışından lise diploması almıştır. Bu iki kişi de ; sınava katılanların % 0.38'ini, ilk aşamayı geçenlerin % 0.63'nü, alan dışından sınava girip de ilk aşamayı geçenlerin % 0.77'sini, kontenjanın ise % 4'ünü oluşturuyor. Buna karşılık alandan sınava girip de kayıt yaptıran kırksekiz (48) kişi de, toplam sınava katılanların % 9.1'ini, ilk aşamayı geçenlerin % 15.3'ünü, alandan sınava girip de ilk aşamayı geçenlerin % 19.2'sini, kontenjane dahil olabilenlerin % 96'sını oluşturmaktadır.

Grafik 2: GÜ 2005 yılı aday grafiği

A=Sınava katılan aday sayısı, B=İlk aşamada başarılı olan aday sayısı, C=Alandan sınava katılanların sayısı, D=Alan dışından sınava katılanların sayısı, E=Alandan sınava katılıp ilk aşamada başarılı olan aday sayısı, F=Alan dışından sınava katılıp ilk aşamada başarılı olan aday sayısı

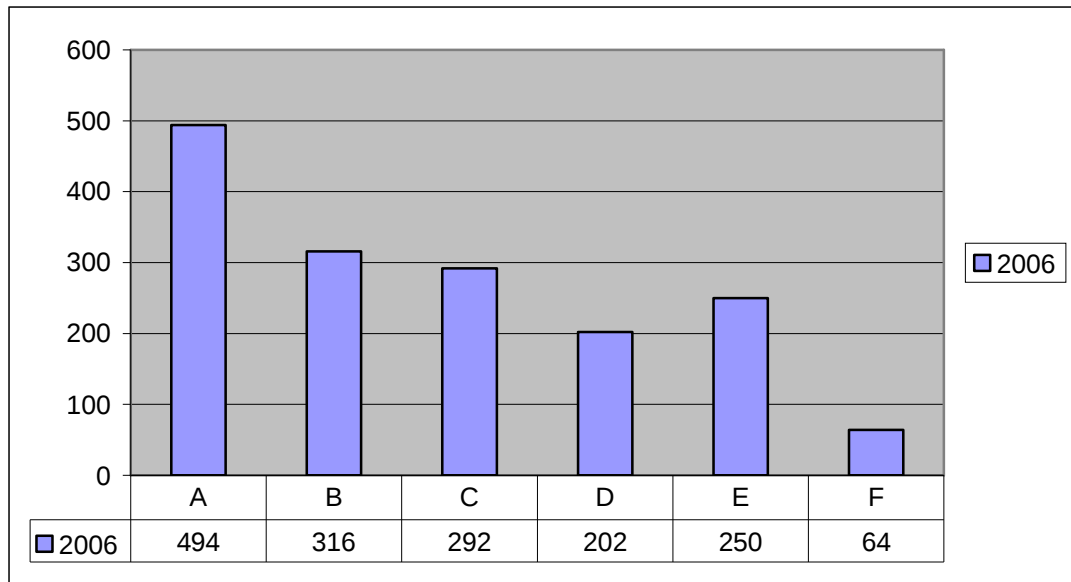
2006 yılında sınava katılan adaylardan 292 kişisi (toplam sınava katılanların (% 59.1'i) alandan olup, 202 kişisi (toplam sınava katılanların % 40.9'u) alan dışı bir liseden mezun olmuştur. Alandan sınava giren adaylardan 250 (% 85.6)' si, alan dışından sınava giren adaylardan 64 (% 31.6)'ü ilk aşamada başarılı olmuşlardır. İlk aşamayı geçen bu 316 (sınava katılanların % 63.9'u) adayın kontenjana dahil olabilmeleri için, ikinci aşama sınavını geçen 50 kişi arasında olması gerekmektedir. Bu rakam da ilk aşamayı geçen adayların % 15.8'ini, sınava katılan toplam aday sayısının ise % 10.1'ini temsil etmektedir. 2006 yılında da, mevcut sınav sisteminde, alan dışından gelen adayların bu yüzdeye dahil olmasının zor olduğu söylenebilir. 2006 yılında kontenjana girip bu yüzdeye dahil olabilen öğrencilerin alan ve alan dışı olarak karşılaştırılması aşağıdaki tabloda verilmiştir.

2006 YILI ALAN ve ALAN DIŞI KARŞILAŞTIRILMASI			
	ALANDAN GELEN	ALAN DIŞI GELEN	TOPLAM
A	292 (%59.1)	202 (%40.9)	494
B	250 (%80)	64 (%20)	314
G	50 (%100)	0 (%0)	50

Tablo 4: GÜ 2006 yılı alan ve alandışı karşılaştırması

A=Sınava katılan aday sayısı, B=İlk aşamada başarılı olan aday sayısı, G=Kontenjane dahil olabılenlerin sayısı

Görüldüğü üzere 2006 yılında, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'na kayıt yaptıran öğrencilerden hiçbirisi alan dışından lise diploması almamıştır. Bu da demek oluyor ki ; alan dışından sınava girenlerin % 68.4'ü ilk aşamada, % 100'ü de ikinci aşama da başarısız olmuşlardır. Buna karşılık alandan sınava girip de kayıt yaptıran 50 kişi de, toplam sınava katılanların % 10.1'ini, ilk aşamayı geçenlerin %15.8'ini, alandan sınava girip de ilk aşamayı geçenlerin % 20'sini oluşturmaktadır.

Grafik 3: GÜ 2006 yılı aday grafiğı

A=Sınava katılan aday sayısı, B=İlk aşamada başarılı olan aday sayısı, C=Alandan sınava katılanların sayısı, D=Alan dışından sınava katılanların sayısı, E=Alandan sınava katılıp ilk aşamada başarılı olan aday sayısı, F=Alan dışından sınava katılıp ilk aşamada başarılı olan aday sayısı

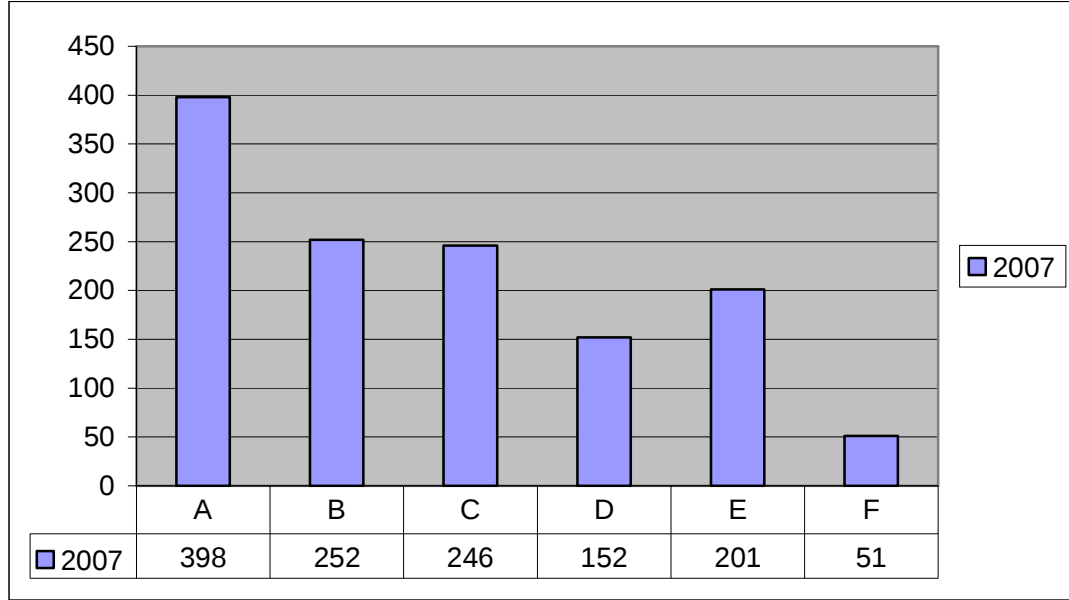
2007 yılında sınava katılan adaylardan 246 kişisi (toplam sınava katılanların % 61.8'i) alandan olup, 152 kişisi (toplam sınava katılanların % 38.2'si) alan dışı bir liseden mezun olmuşlardır. Alandan sınava giren adaylardan 201 (%81.7)'i, alan dışından sınava giren adaylardan 51 (% 31.5)'i ilk aşamada başarılı olmuşlardır. İlk aşamayı geçen bu 252 (sınava katılanların % 63.3'ü) adayın kontenjana dahil olabilmeleri için, ikinci aşama sınavını geçen 50 kişi arasına girebilmeleri gerekmektedir. Bu rakam, ilk aşamayı geçen adayların % 19.8'ini, sınava katılan toplam aday sayısının ise, % 12.5'ini oluşturmaktadır. Mevcut sınav uygulamalarında, adayların bu yüzdeye dahil olabilmeleri zor görünmektedir. 2007 yılında kontenjana girip bu yüzdeye dahil olabilen öğrencilerin alan ve alan dışı olarak karşılaştırılması aşağıdaki tabloda verilmiştir.

2007 YILI ALAN ve ALAN DIŞI KARŞILAŞTIRILMASI			
	ALANDAN GELEN	ALAN DIŞI GELEN	TOPLAM
A	246 (%61.8)	152 (%38.2)	398
B	201 (%80)	51 (%20)	252
G	46 (%92)	4 (%8)	50

Tablo 5: GÜ 2007 yılı alan ve alandışı karşılaştırması

A=Sınava katılan aday sayısı, B=İlk aşamada başarılı olan aday sayısı, G=Kontenjana dahil olabilenlerin sayısı

Nitekim 2007 yılında, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'na kayıt yaptıran öğrencilerin, sadece dört (4) kişisi alan dışında lise diploması almıştır. Bu dört kişi de, sınava katılanların % 1.08'ini, ilk aşamayı geçenlerin % 1.58'ini, alan dışından sınava girip de ilk aşamayı geçenlerin % 7.8'ini oluşturmaktadır. Buna karşılık, alandan sınava girip de kayıt yaptıran 46 kişi ise, sınava katılanların % 11.5'ini, ilk aşamayı geçenlerin % 18.2'sini, alandan sınava girip de ilk aşamayı geçenlerin % 22.8'ini oluşturmaktadır.

Grafik 4:GÜ 2007 yılı aday grafiği

A=Sınava katılan aday sayısı, B=İlk aşamada başarılı olan aday sayısı, C=Alandan sınava katılanların sayısı, D=Alan dışından sınava katılanların sayısı, E=Alandan sınava katılıp ilk aşamada başarılı olan aday sayısı, F=Alan dışından sınava katılıp ilk aşamada başarılı olan aday sayısı

4.1.2. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Özel Yetenek Sınavları ve Sonuçları

Diğer müzik okullarında olduğu gibi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda da, eğitim görmek için başvuran adayların tabi tutuldukları ve Özel Yetenek Sınavı olarak adlandırılan, eleme ve seçme olmak üzere iki aşamalı bir sınav uygulanmaktadır. Bu sınavla ilgili klavuz aşağıda verilmiştir.

T.C.

**MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

2007-2008 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ÖN KAYITLA ALINACAK

ÖĞRENCİLERİN ÖZEL YETENEK SINAV YÖNERGESİ

SINAV TARİHİ : 3-4-5 EYLÜL 2007

• Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'na 2007-2008 Eğitim-Öğretim yılında özel yetenek sınavıyla alınacak öğrencilerin özel yetenek sınavları 3-4-5 Eylül 2007 tarihlerinde iki aşamalı olarak yapılacaktır.

• Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'na 30 öğrenci alınacaktır.

• İlan edilen ön kayıt koşullarına uygun olarak, 2007 yılı ÖSS-SÖZ-1, ÖSS-SAY-1, ÖSS-EA-1, ÖSS-DİL puan türlerinden herhangi birinden en az 185 puan almış olan adayların, özel yetenek sınavı önkayıtları 20-24 Ağustos 2007 tarihlerinde Eğitim Fakültesi ön kayıt bürolarında yapılacaktır.

• Özel Yetenek sınav sonucunda kesin kayıt hakkı kazanan öğrencilerin kayıtları **10-14 Eylül 2007** tarihleri arasında yapılacaktır.

• Açık kontenjanlar için **17- 21 Eylül 2007 tarihleri arasında 2'ser mesai günü süre** verilecek ve listede sırası gelen yedek adaylar kesin kayıt yaptıracaklardır. Açık kontenjanlar için verilen süre bitiminde kontenjan kalsa dahi başka kayıt yapılmayacaktır. Cumartesi ve Pazar günleri kayıt yapılmayacaktır.

MÜZİK ÖZEL YETENEK SINAVI TEMEL İLKE VE KURALLARI

Özel yetenek sınavı iki aşamalı olarak yapılacaktır. Birinci aşama sınavı ön eleme sınavı niteliğinde olup, bu sınavda 50 ve üstünde puan alanlar ikinci aşama sınavına girebilme hakkını kazanacaklardır

BİRİNCİ AŞAMA SINAVI

Bu aşamada adaylar bireysel olarak sınava alınacaklar ve sınavları sözlü-uygulamalı olarak yapılacaktır. Bu sınavda aşağıdaki boyutlar ölçülüp değerlendirilecektir.

Çok Ses İşitme

1- İki Ses İşitme

Piyanoda çalınan ve aynı anda tınlayan 6 adet çeşitli aralığın aday tarafından sesiyle yinelenmesi.

2- Üç Ses İşitme

Piyanoda çalınan ve aynı anda tınlayan 5 adet üç sesli tonal akorlarla, makamsal bir akorun aday tarafından sesiyle yinelenmesi.

3- Dört Ses İşitme

Piyanoda çalınan ve aynı anda tınlayan 1 adet majör veya minör yedili akorun aday tarafından sesiyle yinelenmesi.

4- Ezgi İşitme

Piyanoda çalınan ikişer motiften (4 göze) oluşan tonal ve makamsal iki ayrı ezginin aday tarafından sesiyle yinelenmesi.

5- Ritim İşitme

İkişer motiften (4 göze) oluşan iki ayrı ritim cümlesinin aday tarafından yinelenmesi.

TABLO-I BİRİNCİ AŞAMA SINAVINDA ÖLÇÜLECEK BOYUTLAR VE PUANLAR						
İKİ SES İŞİTME	ÜÇ SES İŞİTME	DÖRT SES İŞİTME	EZGİ İŞİTME	RİTİM İŞİTME	TOPLAM PUAN	
6x3= 18	5x4=20	1x6=6	8x5=40	8x2=16	100	

İKİNCİ AŞAMA SINAVI

Birinci aşama sınav sonuçları, birinci aşama sınavının bitiminde Müzik Eğitimi Anasanat Dalı'nda ilan edilecektir. Birinci aşama sınavında 50 ve üstünde puan alanlar ikinci aşama sınavına girmeye hak kazanacaklardır. İkinci aşama sınavına girmeye hak kazanan adaylar bildirilen gün ve saatte belirlenen yerde olacaktır.

Müziksel Yazma (Dikte) Sınavı

Müziksel yazma (Dikte) sınavına, ikinci aşamaya girmeye hak kazanan tüm adaylar daha önceden duyurulacak olan gün ve saatte aynı anda toplu olarak alınacaktır. Dikte sınavı, tek oturumda yapılacak olup, sınava geç kalan veya girmeyen adaylar için yenilenmeyecektir. Bu sınav için adaylar, kurşun kalem ve silgi getirerek kendilerine dağıtılacak mühürlü nota kağıdı ile hazır olacaklardır.

Bu aşamada adaylardan piyano ile çalınacak iki ayrı ezgiyi ölçü, nota ve süreleriyle yazmaları istenecektir. Yazma için verilecek süreler çalma işlemi başlamadan önce adaylara bildirilecektir.

Müziksel Okuma (Deşifre-Solfej) Sınavı

Bu aşamada, aday öğrenciler sınav salonuna teker teker alınacak ve bir ezgiyi deşifre etmeleri istenecektir.

TABLO-2 İKİNCİ AŞAMA (MÜZİKSEL YAZMA VE OKUMA) SINAVI DEĞERLENDİRME TABLOSU			
Müziksel Yazma (Dikte)		Müziksel Okuma (Deşifre-Solfej)	Toplam
1.EZGİ	2. EZGİ	4x12,5=50	100
4x6.25= 25 Puan	4x6.25= 25 Puan		

Müziksel Söyleme Sınavı

İkinci aşamadaki bu sınavda, adayın sesini kullanmaya ilişkin özellikleri ve becerileri ölçülür. Müziksel söyleme sınavında adaylar İstiklal Marşını doğru, temiz bir sesle ve anlaşılır bir Türkçe ile söyleyeceklerdir. Sınav için hazırlanacak ikinci eser (parça) sözleri Türkçe olmak kaydı ile adayların kendileri tarafından seçilecektir. Bu sınavda adayların ses özellikleri ile belirlenen parçalar çerçevesinde seslerini kullanabilme yetenekleri ölçülecektir.

Müziksel söyleme becerileri puanlanırken aşağıdaki kriterler göz önünde bulundurulacaktır.

a- Ses Gürlüğü:

Yeterli gürlükte bir sese sahip olma

b- Ses Genişliği:

Yeterli bir ses alanına sahip olma

c- Sesin Tınısı:

Güzel ve etkileyici bir ses rengine sahip olma.

d- Sesin Doğruluğu ve Temizliği:

Şarkıyı temiz sesle ve doğru ritimle söyleyebilme.

e- Konuşmada Anlaşırılık:

Şarkının sözlerini açık ve anlaşılır söyleyebilme.

f- Müziksel Yorum:

Sesini duyarlı, etkili kullanabilme ve şarkıyı anlamlı, karakterine uygun söyleyebilme.

<i>TABLO-3 MÜZİKSEL SÖYLEME SINAVI DEĞERLENDİRME TABLOSU</i>							
Ölçülecek Boyutlar	Ses Gürlüğü	Ses Genişliği	Ses Tınısı	Sesin Doğruluğu ve Temizliği	Konuşmada Anlaşırılık	Müziksel Yorum	Toplam Puan
Puanlar	15	15	15	30	10	15	100

Müziksel Çalma Sınavı

İkinci aşamadaki müziksel çalma sınavında adaylar; piyano, gitar, mandolin, bağlama, ud, kanun, keman, viyola, çello, kabak kemane, blokflüt, ney, vb. çalgılardan biriyle kendi hazırladıkları bir parçayı çalacaklardır.

Adaylar, sınav öncesi piyano dışındaki çalgıyı beraberinde getirecektir. Bir aday sınavda yalnız bir çalgı çalabilecektir.

Bu sınavda, adayın çalmaya yönelik özellikleri ve çalma becerileri ölçülür.

Müziksel çalma becerileri puanlanırken aşağıdaki boyutlar göz önünde bulundurulacaktır.

a- Doğru Tutuş ve Duruş ;

Doğru çalmanın gerektirdiği temel davranışlara sahip olma.

b- Doğru ve Temiz Çalma;

Eseri doğru ve temiz çalabilme.

c- Eserin Teknik Düzeyi;

Çalacağı eseri baştan sona bir bütün olarak koparmadan çalabilme. Eserin gerektirdiği teknik becerileri uygulayabilme. (adayın çalacağı eserin düzeyi ve güçlük derecesi dikkate alınacaktır.)

d- Müziksel Yorum;

Çalgıdan duyarlı ve etkili ses elde edebilme, parçayı duyarlı ve etkili çalabilme.

TABLO-4 MÜZİKSEL ÇALMA SINAVI DEĞERLENDİRME TABLOSU					
Ölçülecek Boyutlar	Doğru Tutuş ve Duruş	Doğru ve Temiz Çalma	Eserin Teknik Düzeyi	Müziksel Yorum	Toplam Puan
Puan	10	35	35	20	100

İKİNCİ AŞAMA SINAVI DEĞERLENDİRMESİ

Adayların ikinci aşama sınav puanı, ikinci aşama sınavındaki Müziksel Yazma ve Okuma Sınavından aldığı puanın % 50'sinin, Müziksel Söyleme Sınavından aldığı puanın % 25'inin ve Müziksel Çalma Sınavından aldığı puanın % 25'inin toplamından elde edilir. Ortaya çıkan puan adayların Özel Yetenek Sınavı Puanıdır. (ÖYSP).

TABLO-5 ÖZEL YETENEK SINAVI PUANI DEĞERLENDİRMESİ			
Müziksel Yazma ve Okuma Sınavı	Müziksel Söyleme Sınavı	Müziksel Çalma Sınavı	Özel Yetenek Sınavı Puanı (ÖYSP)
% 50	% 25	% 25	% 100

• ÖYSP ve YP ile ilgili tüm hesaplamalar 2007 ÖSS kılavuzunun özel yetenek gerektiren Yükseköğretim Programları ile ilgili işlemler bölümündeki esaslar ve formüllere göre yapılacaktır.

- Yerleştirmeye esas olan puan (Yerleştirme Puanı= YP) aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanacaktır.

a- Aday aynı alandan geliyorsa (Örneğın Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü çıkışlıysa)

$$YP= (1 \times \text{ÖYSP-SP})+(0,52 \times \text{AOBP})+(0,36 \text{ ÖSS-P})$$

b- Aday diğerk alanlardan geliyorsa:

$$YP= (1 \times \text{ÖYSP-SP})+(0,16 \times \text{AOBP})+(0,47 \text{ ÖSS-P})$$

- 2007- ÖSYS’de merkezi sistemle veya özel yetenek sınavı ile bir yükseköğretim programına yerleştirilmiş adayların (Açıköğretim kontenjansız programları hariç) ağırlıklı ortaöğretim başarı puanları ile ilgili katsayıları yarıya düşürülecektir.

- Adaylar YP puanlarına göre en yüksek puandan başlamak üzere sıraya konacak ve kontenjan sayısı kadar aday sınavı kazanmış olacaktır.

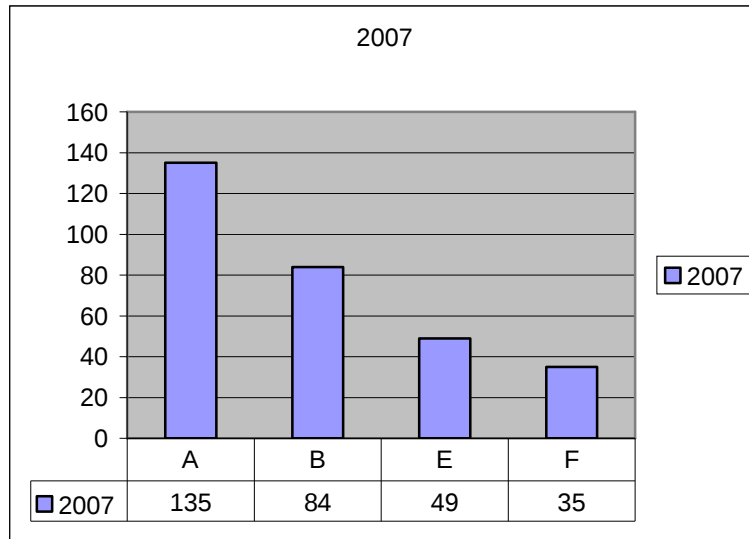
- Kontenjan sayısı kadar yedek aday adı da listede ilan edilecektir.

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Özel Yetenek Sınav Klavuzu incelendiğinde görülüyor ki, istenen kriterlere uygun olarak ilk aşama sınavında, adayların başarılı sayılabilmesi için, formal ya da informal, alana yönelik herhangi bir eğitim alması, bir gereklilik olarak karşısına çıkmamaktadır. Bunun nedeni, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Özel Yetenek Sınavları uygulamalarında olduğu gibi, ilk aşamada uygulanan müziksel işitme sınavının, adayların herhangi bir eğitim gerektirmeyen, daha çok, kalıtımsal olarak öğrenmesini çevreleyen sınırı ortaya koyan bir aşama olmasıdır.

Ancak ikinci aşama sınavı incelendiğinde görülüyor ki, bu aşamada uygulanan, müziksel söyleme dışındaki, müziksel okuma (solfej), müziksel yazma (dikte) ve müziksel çalma bölümleri adayların daha önceden eğitim almış olma koşulunu gerektirmektedir. Bu nedenle sınavın ilk aşamasında başarılı sayılan, özellikle alan eğitimi almamış adayların çok büyük bir kısmı, ikinci aşama sınavında

başarısız olmaktadır. Dolayısıyla uygulanan ölçme durumlarının, adayların yetenek düzeyinden daha fazla, müziksel beceri ve hazırbulunuşluk düzeylerini ortaya koyduğunu düşündürmektedir.

2007 yılında Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Özel Yetenek Sınavı'na katılan adayların sınavda almış oldukları puanları incelediğimizde, ölçme durumlarının, adayların yetenek düzeyinden çok, müziksel beceri ve hazırbulunuşluk düzeylerini ortaya koyduğu, aşağıdaki tablo ve mütakiben açıklamasında görülmektedir.

Grafik 5: MAEÜ 2007 yılı aday grafiği

A=Sınava katılan aday sayısı, B=İlk aşamada başarılı olan aday sayısı ,E=Alandan sınava katılıp ilk aşamada başarılı olan aday sayısı, F=Alan dışından sınava katılıp ilk aşamada başarılı olan aday sayısı

2007 yılında 135 kişi sınava katılmıştır. Alandan sınava giren adaylardan 49 (% 58.3)'u, alan dışından sınava giren adaylardan 35 (% 41.7) 'i ilk aşamada başarılı olmuşlardır. İlk aşamayı geçen bu 84 (sınava katılanların % 62.2'si) adayın, ilgili yüksek öğretim kurumuna yerleşebilmeleri için ikinci aşama sınavında başarılı

olarak ilk 30 kişi arasında olmaları gerekmektedir. Bu rakam da ilk aşamayı geçen adayların % 35.71' ini, sınava katılan toplam aday sayısının ise % 22.22'sini temsil etmektedir. Mevcut sınav sisteminde, alan dışından gelen adayların bu yüzdeye dahil olmasının, çok yetenekli olsa bile zor olduğu görülmektedir. Buna karşılık üniversitelerarası seçme sınavında yüksek puan almış adayların yetenek düzeyleri az olsa bile kontenjana dahil olabilme şansları daha yüksek olabilmektedir. 2007 yılında kontenjan sayısı olan 30 kişi arasında olup bu yüzdeye dahil olabilen öğrencilerin alan ve alan dışı olarak karşılaştırılması aşağıdaki tabloda verilmiştir.

2007 YILI ALAN ve ALAN DIŞI KARŞILAŞTIRILMASI			
	ALANDAN GELEN	ALAN DIŞI GELEN	TOPLAM
B	49 (%58,3)	35(%41,7)	84
G	25 (%83)	5 (%17)	30

Tablo 6: MAEÜ Alan ve alandışı karşılaştırması

B=İlk aşamada başarılı olan aday sayısı, G=Kontenjane dahil olabilen öğrenci sayısı

Tabloda da görüldüğü üzere, özel yetenek sınavında başarılı olarak kontenjana dahil olup da kayıt yaptıran öğrencilerin 25 (%83) kişisi alandan, 5 (%17) kişisi alan dışından lise diploması almışlardır.

4.2. Müzik Öğretmenliği Programlarına Farklı Öğrenci Kaynaklarından Gelen Öğrencilerin, Özel Yetenek Sınavlarında Ortaya Koydukları Hazırbulunuşluk Durumları Ne Düzeydedir?

Müzik Öğretmenliği Programlarına farklı kaynaklardan gelen öğrencilerin özel yetenek sınavlarında ortaya koydukları başarı durumları da farklılık göstermektedir.

4.2.1. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'na 2005-2006 ve 2007 yıllarında giriş yapan öğrencilerin özel yetenek sınavlarında ortaya koydukları hazırbulunuşluk durumları

2005 yılında özel yetenek sınavında başarılı olarak kontenjana dahil olan 50 aday içerisinde kayıt yaptıran ve halen okula devam eden öğrencilerin ilk ve ikinci aşama sınav puanları, en yüksek puandan itibaren sıralanarak aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

	İA	MOY	MS	MÇ	O
1	100	100	93	89	95,5
2	93	100	76,3	100	93,03
3	80,6	100	80,3	100	92,18
4	84	92,6	81	91	88,03
5	91	100	56	100	87,65
6	86	100	60,6	98	87,56
7(AD)	68,6	100	73	95	87,3
8	67	88	79,6	98	85,26
9	77	84	88	88	84,95
10	83	99	46,3	100	83,68
11	69	94	65,6	96	83,67
12	85	87	74	87	83,45
13	74	100	52	96	83,1
14	86	87	60,3	98	82,93
15	81	100	43	99	82,65
16	83,6	100	55,3	84	82,38
17	72	68	91,3	98	81,93
18	78	76	94,6	79,4	81,81
19	80	80	66	100	81,5
20	69,6	92	66	88	81,15
21	88	93	81	60	81
22	81	100	77	56	80,4
23	74	100	36,3	100	80,18
24	78	86	61	88	79,05
25	87	83	76,3	69	78,43
26	77	100	54,6	72	78,217
27	73,3	100	57,6	67	77,16
28	69	80	69,6	83	76,51
29	75	92	60	68	75,45
30	70	97	61,6	62	75,36
31	60	74	64,3	96	74,98
32	83	67	70,3	84	74,48
33	67	98	51,6	67	74,01
34	62,3	82	61,6	73,6	71,86

35	69	76	58	80	71,45
36	66	70	56,3	91	71,23
37	67	69	58,3	80	68,78
38	73	41	73	100	68,55
39	87	61,6	60	75	68,38
40	66	73,6	92	31	66,43
41	66	62	52,6	81	68,01
42	67	49	57,3	89	63,78
43	63	43	76	78	63

Tablo 7: GÜ 2005 yılı özel yetenek sınav puanları

İA=İlk Aşama, MOY=Müziksel Okuma-Yazma, MS=Müziksel Söyleme
MÇ=Müziksel Çalma, O=Ortalama

2005 yılında özel yetenek sınavında başarılı olarak kontenjana dahil olabilen öğrencilerden 1'i alandışı lise diploması almış, geriye kalan 49 kişi alandan lise diploması almıştır. Bu öğrencilerden kayıt yaptıran ve hala okula devam edenlerin, özel yetenek sınavları sonucunda almış oldukları puanlar incelendiğinde görülüyor ki, 95,5 le en yüksek puanı elde eden öğrenci alandan lise diploması almıştır. Bunun yanında, 63' le en düşük puanı alan öğrenci de alandan lise diploması almıştır. Alan dışından kayıt yaptıran 1 öğrenci ise 87,3 gibi yüksek bir puanla okula giriş yapmıştır.

2006 yılında özel yetenek sınavında başarılı olarak kontenjana dahil olan 50 aday içerisinde kayıt yaptıran ve hala okula devam eden öğrencilerin ilk ve ikinci aşama sınav puanları, en yüksek puandan itibaren sıralanarak aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

	İA	MOY	MS	MÇ	O
1	68,3	100	78,3	100	89,83
2	64	100	69	99	86,6
3	79,6	100	68,3	90	86,53
4	65,6	100	65,3	100	86,18
5	58,3	94	83,3	93	85,73
6	76	100	65	87	84,4
7	66,3	94	65,6	100	84,26

8	76	100	47,6	100	83,31
9	55	91	62,3	100	80,68
10	76,6	100	45,6	91	80,67
11	59,6	97	53,3	97	80,48
12	64,6	93	60	91	80
13	55	97	64,6	85	79,61
14	90	82	75	74	79,45
15	61	75	81,6	92	78,81
16	62	84	63,3	95	78,28
17	70	79	61,3	92,6	76,63
18	57,6	78	72,6	90	76,61
19	53,6	97	63,6	74,6	76,56
20	61,3	59	86	100	76,35
21	76	87	71,6	63,4	75,61
22	79,3	97	47,3	71,6	75,58
23	67,3	81	65	83,2	75,5
24	58	78	62,3	94	75,08
25	67	66	67,3	100	74,98
26	76	78	59,6	84	74,61
27	54,3	74,3	74	86	74,16
28	56	74	69,3	89	73,88
29	67,6	70,3	62	90	72,76
30	60,3	90	64	60	71,55
31	67	70,6	50	95	71,03
32	81,6	39,6	79,3	99	70,71
33	67	84	51,3	70	69,78
34	68,6	44	75,6	100	69,61
35	63	75	54,3	79,8	69,23
36	55	62,3	66,6	89	68,98
37	60	69	65,3	69,4	66,83
38	66	63	61,3	75	66,03
39	70,6	61,6	56	76,6	65,33
40	52	71	53	76	64,9
41	57	61	64,6	69	63,31
42	55	78	47	60	62,3
43	60	72	49	63	62,2
44	67	50	55,6	73	69,71
45	67	68	41,6	60	59,26
46	52	47	57	81	57
47	54,3	38	65,3	70	55,28

Tablo 8 : GÜ 2006 yılı özel yetenek sınav puanları

İA=İlk aşama, MOY=Müziksel Okuma-Yazma, MS=Müziksel söyleme

MÇ=Müziksel Çalma, O=Ortalama

2006 yılında özel yetenek sınavında başarılı olarak kontenjana dahil olabilen öğrencilerin tamamı alandan lise diploması almıştır. Bu öğrencilerden kayıt yaptıran ve hala okula devam edenlerin, özel yetenek sınavları sonucunda almış oldukları puanlar incelendiğinde görülüyor ki, en yüksek puan 89,83 ve en düşük puan 55,28’ dir. Değişkenler göz ardı edilirse bu değerler gösteriyor ki, 2006 yılı giriş puanları, 2005 yılına oranla azalmıştır.

2007 yılında özel yetenek sınavında başarılı olarak kontenjana dahil olan 50 aday içerisinde kayıt yaptıran ve hala okula devam eden öğrencilerin ilk ve ikinci aşama sınav puanları, en yüksek puandan itibaren sıralanarak aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

	İA	MOY	MS	MÇ	O
1	69	97	66,3	100	85,88
2	63	100	61,6	96	83,86
3	75	94	70	88	83,65
4	72	93	58,3	100	82,93
5	64	85	71,3	99	81,93
6	68	83	70,6	100	81,91
7 (AD)	65	94	71,6	85	81,81
8 (AD)	81,33	100	65	73	80,83
9	69	100	71	70	80,6
10	75	81	74,6	89	80,51
11	55,3	92	59,3	100	80,33
12	74	92	47,3	98	79,63
13	77,3	69,6	81	91	78,98
14	61,3	94	55	91	78,6
15	68	86	81,3	70	78,13
16	69	100	45,3	85	77,93
17	72	85	78	70	77,55
18	66,3	100	37	90	76,7
19	67	92	66,3	69	76,08
20	68	94	65	66	75,85
21 (AD)	75,3	85,6	92,3	43	75,11
22	54	92	46	91	74,55
23	61	87	38,3	100	74,18
24	70,6	97	57,6	60	73,96
25	62	91	57,6	73	73,81
26	73	64	61,3	100	73,68
27	69	70,3	61,3	99	73,55
28	663	100	53,3	61	73,03

29	52	95	67,6	60	72,96
30	66,6	79,3	45,6	94	72,68
31	72	77	57	81	72,25
32	82	92	66	43	71,75
33	51	85	54,3	80	70,98
34	62	83	55	70	69,6
35	56	94	51,6	61	69,46
36	70	59	51	100	68,9
37 (AD)	74,6	64	71	70	68,85
38	70	62	45,6	100	68,61
39	54	85	58,6	60	67,51
40	54	58	80,3	71	66,23
41	64,3	53	72,6	78	65,86
42	71,6	39	70,3	90	64,48
43	60	68	52,3	72	63,88
44	53	86	72,6	27	62,96
45	50	56	78	53	59,85
46	68	65	43,3	63	59,28
47	52,3	35	58	94	58,1
48	74	45	64,6	49	55,26

Tablo 9: GÜ 2007 yılı özel yetenek sınav puanları

İA=İlk aşama, MOY=Müziksel Okuma-Yazma, MS=Müziksel söyleme, MÇ=Müziksel Çalma, O=Ortalama

2007 yılında özel yetenek sınavında başarılı olarak kontenjana dahil olabilen öğrencilerden 4'ü alandışı lise diploması almış, geriye kalan 46 kişi alandan lise diploması almıştır. Bu öğrencilerden kayıt yaptıran ve hala okula devam edenlerin, özel yetenek sınavları sonucunda almış oldukları puanlar incelendiğinde görülüyor ki, 85,88' le en yüksek puanı elde eden öğrenci alandan lise diploması almıştır. Bunun yanında, 55,26 ile en düşük puanı alan öğrenci de alandan lise diploması almıştır. Alan dışından kayıt yaptıran 4 öğrenci ise 81,8-81,7-75,11 ve 68,85 gibi yüksek sayılabilecek puanlarla okula giriş yapmışlardır. Yine değişkenler göz ardı edilirse bu değerler gösteriyor ki, 2005, 2006 ve 2007 yılları dikkate alındığında, her geçen yıl giriş puanlarında azalma olduğu görülmektedir.

4.2.2. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'na 2007 yılında giriş yapan öğrencilerin özel yetenek sınavlarında ortaya koydukları hazırbulunuşluk durumları

2007 yılında özel yetenek sınavında başarılı olarak kontenjana dahil olan 30 aday içerisinde kayıt yaptıran ve halen okula devam eden öğrencilerin özel yetenek sınav puanları, en yüksek puandan itibaren sıralanarak aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

	1	2	3	4	5	6	7(AD)	8	9	10
ÖYSP	95	88,75	87,62	76,37	70,05	65,25	64,18	63,62	63,5	62,62

	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
ÖYSP	62,06	61,62	59,65	59,62	58,37	55,62	55,25	54,87	53,75	53,37

	21	22	23(AD)	24(AD)	25	26	27	28(AD)	29(AD)	30
ÖYSP	51,87	49,75	47,31	46,42	43,5	43,5	41,12	41,3	41	40

Tablo 10: MAEÜ 2007 yılı özel yetenek sınav puanları

ÖYSP=Özel Yetenek Sınav Puanı, AD=Alan Dışı

2007 yılında özel yetenek sınavında başarılı olarak kontenjana dahil olabilen öğrencilerden 5'i alandışı lise diploması almış, geriye kalan 25 kişi alandan lise diploması almıştır. Bu öğrencilerden kayıt yaptıran ve hala okula devam edenlerin, özel yetenek sınavları sonucunda almış oldukları puanlar incelendiğinde görülüyor ki, 95' le en yüksek puanı elde eden öğrenci alandan lise diploması almıştır. Bunun yanında, 40 ile en düşük puanı alan öğrenci de alandan lise diploması almıştır. Alan dışından kayıt yaptıran 5 öğrenci ise 64,18-47,31-46,42-41,3 ve 41 gibi yüksek olmayan puanlarla okula giriş yapmışlardır.

4.2.3. Gazi Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'na 2007 yılında giriş yapan alan ve alan dışı mezunu öğrencilerin sayısal karşılaştırması

2007 yılında Gazi Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'na giriş yapan öğrencilerin sayısal olarak karşılaştırılması aşağıdaki tabloda verilmiştir.

2007 YILI ALAN ve ALAN DIŞI KARŞILAŞTIRILMASI						
GAZİ ÜNİVERSİTESİ				M.AKİF ÜNİVERSİTESİ		
	ALANDAN GELEN	ALAN DIŞI GELEN	TOPLAM	ALANDAN GELEN	ALAN DIŞI GELEN	TOPLAM
A	–	–	398	–	–	135
B	201 (%80)	51 (%20)	252	49 (%58,3)	35(%41,7)	84
G	46 (%92)	4 (%8)	50	25 (%83)	5 (%17)	30

Tablo 11: GÜ ve MAEÜ 2007 yılı alan ve alandışı karşılaştırması

A=Sınava katılan aday sayısı, B=İlk aşamada başarılı olan aday sayısı, G=Kontenjana dahil olabilenlerin sayısı

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere, 2007 yılında özel yetenek sınavlarına Gazi Üniversitesi'nde 398, M.Akif Ersoy Üniversitesi'nde 135 aday katılmıştır. Gazi Üniversitesi'nde ilk aşamayı geçen adayların % 80'i alandan, % 20'si alan dışından gelmiştir. M.Akif Ersoy Üniversitesi'nde ise ilk aşamayı geçen adayların % 49'u alandan, % 35'i alan dışından gelmiştir. İlk aşamada başarılı olan adayların sayısal oranları incelendiğinde Gazi Üniversitesi'nde % 60, M.Akif Ersoy Üniversitesi'nde % 14 oranında alandan gelen adayların daha fazla olduğunu görmekteyiz. Kontenjan sayıları dikkate alınarak incelendiğinde, iki üniversite arasındaki oransal farklılıklar görülmektedir. Bu durumun nedenleri farklı bir araştırma konusu olmakla beraber,

aday profilleri ve okulların bulunduğu çevreler ile sınav uygulamalarının durumları da etkenler arasındadır.

Gazi Üniversitesi'nde ikinci aşama sınavında da başarılı olarak kontenjana dahil olabilen ve kayıt yaptıran adaylardan % 92'si alandan, % 8'i alan dışından, M.Akif Ersoy Üniversitesi'nde % 83'ü alandan % 17'si alan dışından gelmiştir. Yine burada da sayısal oranlar incelendiğinde, iki okul arasındaki farklılıklar görülmektedir.

4.3.Müzik Öğretmenliği Programlarına Öğrenci Seçiminde Uygulanan Sınav Modellerinin, “Özel Yetenek Sınavı” Adıyla Adlandırılmasının, Sınav Uygulamaları ile Tutarlılık Durumu Nasıldır?

Yetenek kavramıyla ilgili farklı kişilerce yapılmış çeşitli tanımlara giriş kısmında yer vermiştik. Doğuştan gelen ve çevresel faktörlerle gelişen kişiye özgü yapabilirlik sınırı olarak kabul edilen bir durum olan yetenek, birçok alanda sınavlar aracılığıyla ölçülmeye çalışılmıştır. Ancak bu sınavlardan geçerli ve güvenilir neticeler alınıp alınmadığı tartışma konusudur.

Dünyada ve ülkemizde de Güzel Sanatlar alanındaki okullara Özel Yetenek Sınavı adı verilen uygulamalarla öğrenci alımı gerçekleştirilmektedir. Ancak, sınav uygulamaları incelendiğinde, sınavların içeriği ile adı arasında bir çelişki ortaya çıkmaktadır. Bu çelişkidten hareketle, sınavlarda görev almış uzmanların görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Prof. Dr. A.Meral TÖREYİN'e göre, alan eğitimi veren Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin, günümüzde kuruluş amaçlarının dışına çıkılarak, yönergesinde yapılan değişikliklerle de desteklenerek, müzik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarına öğrenci kaynağı haline gelmiş olması, sınav uygulamalarının da bu doğrultuda değişmesine sebep olmuştur. Ancak bu durum AGSL mezunları için bir avantaj olarak algılanmamalıdır. Bu sınavlarda ölçülmesi gereken adayların yetenek

durumlarıdır. Ham yetenekleri ortaya çıkarabilecek esnek sınav yönergeleri hazırlanarak sosyo-ekonomik durumundan dolayı müzik eğitimi alamayan yetenekli adayların da eğitim hakkı düşünülmelidir. Özel yetenek sınavı adlandırması doğru bir yaklaşımdır ancak, sınav uygulamalarının içeriği göz önüne alındığında Müziksel Beceri ve Uygulama Sınavı adlandırması daha uygun bir yaklaşım olabilir.

Prof. Ülkü Özgür'e konuyla ilgili görüşleri sorulduğunda, uygulanan sınavların adının özel yetenek sınavı olmaması gerektiğinin, daha önceki toplantılarda birçok katılımcı tarafından dile getirildiğini, sadece ilk aşamada genel yeteneğin ölçüldüğünü, ikinci aşamanın bilgi ve beceriyi ölçebilen bir sınav olduğunu vurgulamıştır. Bu nedenle sınav adının değişmesi gerektiğini, örneğin; Bölümüne Öğrenci Seçme Sınavı olabileceğini dile getirmiştir.

Yrd. Doç. Dr. Selçuk Bilgin, giriş sınavlarında adlandırmanın önemli olmadığını, sınava katılan adayların büyük çoğunluğunun zaten alandan müracaat ettiğini ve sınav uygulamalarının ne şekilde olduğunu bildiklerini, ancak sınavların içeriği dikkate alındığında farklı bir adlandırmanın, alan dışından katılan adaylar açısından daha aydınlatıcı olabileceğini ifade etmiştir.

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

Tezin bu bölümünde, bulgular ve üzerinde yapılan yorumlardan yola çıkılarak alt problemler doğrultusunda sonuçlar ortaya konulmuş ve gerekli önerilerde bulunulmuştur.

5.1. SONUÇLAR

5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

1. 2005-2006 ve 2007 yıllarında Gazi Üniversitesi ve 2007 yılında M.Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenci alımları için düzenlenen özel yetenek sınavları ve sonuçları, bulgular ve yorum bölümünde ortaya konmuştur. Özel yetenek sınavının ilk aşamasında (eleme) ve ikinci aşamasının (seçme) müziksel söyleme boyutunda, alan dışından sınava katılan adayların çok büyük bir kısmı, yüksek sayılabilecek bir oranda başarı göstermişler, ancak ikinci aşamanın programlı bir öğrenme süreci gerektiren müziksel okuma-yazma ve müziksel çalma boyutlarında başarılı olamamışlardır.

2. Alan dışından sınava katılan bazı adayların alandan başvuran ve kontenjana dahil olabilen birçok adaya göre, ilk aşamada ve ikinci aşamanın müziksel söyleme boyutunda daha yüksek puan almış olması, ancak ikinci aşama sınavının müziksel okuma-yazma ve müziksel çalma boyutunda başarılı olamaması göz önünde bulundurulursa, uygulanan sınav modellerinin, adayların, bireyin kalıtımsal özelliklerinin de etkisiyle öğrenmesini çevreleyen sınır olarak bildiğimiz yeteneğinin düzeyinden daha çok, formal ya da informal yollarla, sonradan kazanılan, müziksel beceri ve hazırbulunuşluk düzeyini ölçtüğü görülmektedir.

3. Her geçen yıl bir önceki yıla göre, sınava katılan adayların sayısında büyük oranda bir düşüş görülmektedir. Müzik Öğretmenliği Programlarına gösterilen ilginin, neden giderek azaldığı da ayrı bir araştırma konusudur.

4. Elimizdeki veriler ışığında, alan dışından sınava katılan adayların sayısının, büyük oranda düşmüş olduğunu görmek mümkündür. Bu düşüşün nedenleri de, müzik eğitimi programlarına gösterilen ilginin azalmasının nedenleriyle paralellik taşımaktadır. Çünkü, 2005-2006 ve 2007 yıllarında özel yetenek sınavlarına alandan katılan adayların sayısında azalma görülmezken, alan dışından sınava katılanların sayısında belirgin bir azalma görülmektedir. Yani alandan sınava girenlerin sayısında bir düşme yoktur, tam tersine artış görülmektedir. Alan dışından başvuruların azalmasının nedeni olarak da, alan dışından sınava girip de özel yetenek sınavlarında başarılı olarak kontenjana dahil olabilen öğrencilerin, 2005 yılında kontenjanın % 2'sini, 2006 yılında % 0'ını, 2007 yılında % 8'ini ve bu üç yıl ele alındığında ortalama olarak % 3,3'ünü oluşturabiliyor olmaları gösterilebilir. Bu durumda, alan dışından sınava katılan adayların, alanla ilgili eğitim almamış olmalarından dolayı, ilgili yükseköğretim kurumlarına yerleşememeleri bir kayıp olarak görülebilir.

5.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

1. Alan dışından sınava katılan ancak başarılı olamayan bazı adayların, yetenek düzeylerini daha fazla ortaya koyduğunu düşündüğümüz ilk aşama (müziksel işitme) ve ikinci aşama sınavının müziksel söyleme boyutunda yüksek puanlar aldığı görülmektedir.

2. Adayların yetenek düzeyinden çok hazırbulunuşluk düzeylerini ortaya koyduğunu gördüğümüz ikinci aşama sınavının müziksel okuma-yazma ve müziksel çalma boyutlarında, genellikle alan dışından sınava katılan adayların puanlarının düşük olduğu görülmektedir. Öyle ki; alan dışından sınava katılan bir aday, ikinci aşama sınavının müziksel söyleme boyutundan 92 puan almasına rağmen, müziksel

okuma-yazma boyutundan 13 puan alabilmiştir. Bu durumun nedeni ise alan eğitimi almamış olmasıdır. Ancak ilk aşama ve ikinci aşamanın söyleme boyutunda almış olduğu puan gösteriyor ki, bu aday gözardı edilemeyecek kadar yeteneklidir, fakat okula giriş hakkı kazanacak kadar başarılı olamamıştır. Böyle yetenekli adaylar, müzik eğitimi veren okullara girişte uygulanan özel yetenek sınavlarında, yeteneğin yanında, müziksel bilgi ve beceriye yönelik boyutlarda başarılı olamamaktadır.

3. 2005-2006 ve 2007 yıllarında kayıt yaptırmaya hak kazanan ve halen okula devam eden öğrencilerin, özel yetenek sınav puanları incelendiğinde, her geçen yılda bir önceki yıla oranla düşüş olduğu saptanmıştır. Bunun yanında sınav değişkenlerinin ve katsayı uygulamalarının varlığı da göz ardı edilmemelidir.

5.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Müzik öğretmenliği programlarına öğrenci seçiminde uygulanan sınav modellerinin, “özel yetenek sınavı” adıyla adlandırılmasının, sınav uygulamaları ile tutarlılık durumunu ortaya koymak amacıyla, bu sınavlara daha önce jüri üyesi olarak katılmış uzmanların görüşleri alınmış ve sınavların adlandırması ile içeriği arasında tutarlılık olmadığı şeklinde görüş birliği ortaya çıkmıştır.

5.2. ÖNERİLER

*Alan dışı lise mezunu ve kısa sürede gelişebileceği düşünülen adayların, alanla ilgili eğitim alamamış olmalarından dolayı, ilgili yükseköğretim kurumlarına yerleşememeleri bir kayıp olarak görülebilir. Böyle yetenekli adayların tespitine ve yükseköğretim kurumlarına girişlerine olanak sağlayabilen sınav modellerinin ortaya konulması ve uygulanması, daha sağlıklı bir öğrenci seçimini de beraberinde getirecektir.

*Ülkemizde “Mesleki Müzik Eğitimi” alanında uygulanmakta olan sınav modelleri, dünyadaki benzerleriyle karşılaştırılarak, yeni bilimsel araştırmalar yoluyla geçerliği ve güvenilirliği daha yüksek ölçme araçları geliştirilip güncelleştirilmelidir.

* “Özel Yetenek Sınav Kurulu” üyelerinin , yatkınlık ve yetenek kavramına ilişkin ölçütleri arasında farklılıklar görülebilmektedir. Bu bağlamda adayların başarısında rol oynayan psiko –sosyal faktörleri de göz önünde bulunduran sınav modelleri üzerinde çalışılmalıdır.

*Geçtiğimiz üç yıl incelendiğinde, özel yetenek sınavlarına katılımın her geçen yıl düştüğü görülmüştür. Bu durumun nedenlerinin araştırılarak ortaya konulması ve çözümlerin üretilmesi, müzik eğitimi veren okulların geleceği ve öğrenci kaynaklarının durumunun ortaya konulması açısından daha öngörülü yaklaşımların oluşmasına ışık tutacaktır.

*Sınav değişkenlerinin ortaya konulması da başka bir araştırmada sağlanabilirse, bu ve benzeri araştırmalara katkı sağlayacaktır. Değişkenleri minimum düzeyde kabul edersek, sınav puanlarındaki göze çarpan düşüşler de ayrıca düşündürücüdür. Bu bağlamda, müzik öğretmenliği programlarına kaynak oluşturan lise ve dengi okullar ile Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde, müzik derslerinin, müzik öğretmenliği programlarından mezun olan öğretmenler tarafından verildiği düşünüldüğünde, müzik öğretmeni yetiştiren kurumların, özel yetenek sınavları ile ilgili konulara yaklaşımı ve birbirlerine farklı statülerde kaynak sağlayan bu eğitim kurumlarının aralarındaki ilişkilerin işlevselliği ve düzeyleri, ayrıca araştırılması gereken konulardır. Müzik Eğitim Fakültelerine önemli derecede kaynak sağlayan AGSL’ nin eğitim-öğretim durumları da bu araştırmalarda ortaya konulmalıdır.

* Özel yetenek sınavlarında ölçülerek ortaya konulan durumun, adayların yetenek düzeyinden daha çok, hazırbulunuşluk düzeyleri olduğu belirtilmişti. Bu durumdan hareketle, özel yetenek sınavı olarak adlandırılan giriş sınavları için, uzmanların da üzerinde uzlaştığı, sınavların uygulanış biçimine uygun ve örtüşen

başka bir adlandırmanın yapılmasının, adaylar açısından daha sağlıklı bir yaklaşım sergilenmesini sağlayacağı düşünülmektedir.

*Müzik eğitimi veren lisans düzeyindeki eğitim kurumlarının en büyük kaynağı durumundaki AGSL’ nin ilgili velilere ve öğrencilere yeteri derecede tanıtımı yapılmalıdır. Bu eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenler de hizmet içi eğitim uygulamalarıyla desteklenmelidir.

KAYNAKLAR

Araştırma sürecinde yararlanılan her türlü kaynak sistematik olarak yer almıştır.

ARAŞTIRMADA KULLANILAN KAYNAKLAR

BLOOM, B.S. (1995). **“İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme”**, (Çev. Durmuş Ali Özçelik), Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları:174, Öğretmen Kitapları Dizisi, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

BOYLE, J.D. & RADOY R.E. (1987). **Measurement and Evaluation of Musical Experience**. New York : Schrimmer Boks.

EFE, İ.E. (2005). **“Türkiye’deki Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yönelik Uygulanan Giriş Sınavlarındaki Farklı Ölçme Yaklaşımlarının İncelenmesi”** Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

KÖSE, H.S. (2006). **“Müzik Öğretmenliği Eğitiminde Öğrenci Kaynağı Olarak Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri”** Ulusal Müzik Sempozyumu, 22-26 Nisan. Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

LEHMAN, P.R (1968). **Test and Measurement in Music**. Englewood Cliffs, N.J: Prentice-Hall.

NALBANTOĞLU, H.Ü.(2002). **“Müzikte Fay Hatları”** , 21’ inci YY Başında Türkiye’de Müzik Sempozyumu, Ankara: Rekmay Ltd. Şti.

NUNNALLY, Jum C. (1986). **“Sanat Yeteneklerinin Ölçülmesi”**, (Çev. Deniz ÖZALP), Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1 (1), 181-187, Bursa.

OĞUZKAN, F. (1993). **“Eğitim Terimleri Sözlüğü”** , Ankara: Emel Matbaacılık.

ÖZAL, İ. (1995). **“Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Giriş Yetenek Sınavındaki Başarıları ile Anaçalgı Dersindeki Başarıları Arasındaki İlişkiler”** Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

ÖZAL, Ş.D. (1995). **“Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Giriş Yetenek Sınavındaki Başarıları İle Bireysel Söyleme Dersi Başarıları Arasındaki İlişkiler”** Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

SARI, M. (2002). **“Türkiye’ de Müzik Eğitiminde Sorunlar ”** , 21’ inci YY Başında Türkiye’ de Müzik Sempozyumu , Ankara: Rekmay Ltd. Şti.

TARMAN, Süleyman.(2002). **“Gazi Üniversitesi Müzik Eğitim Anabilim Dalı Giriş Müzik Yetenek Sınavlarının Geçerlik ve Güvenirlik Yönünden İncelenmesi ve Değerlendirilmesi.”** Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Doktora Tezi).

TEBİŞ, C. (2006). **“Süleyman Demirel Üniversitesi Burdur Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda Okuyan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Genel Lise Mezunu Öğrencilerin Alan Derslerindeki Başarı Durularının ve Lise Mezuniyet Başarı Notlarının Karşılaştırılması.”** Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 22-26 Nisan. Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

TECİMER, Belir.(1988). **“Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Bölüme Girişteki Müziksel Başarıları ile Bölümdeki Müziksel İşitme-Okuma-Yazma Dersi Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.”** Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

TÖREYİN, A.M. (2002). “**Müzik Eğitimi Anabilim Dallarına Giriş Özel Yetenek Sınavlarının Müziksel Söyleme (Ses ve Şarkı Söyleme Yeteneği) Boyutu**”, XI. Eğitim Bilimleri Kongresi, 12-15 Ekim. Yakın Doğu Üniversitesi, Kıbrıs.

UÇAN, A. (1996). “**İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi** ” , Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

UÇAN, A. (1994 ve 1997). “**Müzik Eğitimi: Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar**”, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Birinci ve İkinci Basım.

UÇAN, A. (2005). “**Müzik Eğitiminde Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar**”, Ankara: Önder Matbaacılık.

GORDON, E.Edwin (2003). Chicago : GIA Publications

<<http://www.giml.org/mlt.html> > (2007, Temmuz 10)

School of Music, University of Florida, Florida :

<http://www.arts.ufl.edu/music/resources/admissions_GRAD.asp>

(2007, Temmuz, 03)

Bloom, R. Penn State School of Music, America

<<http://www.music.psu.edu/prospective/gauditionreqs.html> > (2007, Temmuz, 05)

Johnson. E. College of Fine Arts School of Music, Arizona

<<http://www.cfa.arizona.edu/music/studentns/howtoapply-grad>> (2007, Ağustos, 02)

Burns, C. (2006). School of Music, Lee University

<<http://www.leegraduate.com/pdf/music/graduate-music-handbook>> (2007, Temmuz, 16)

Smith, T. Department of Music, University Delaware

<<http://www.music.udel.edu/prospective/auditions/requirements.html?instrument=vocal> > (2007, Haziran, 16)

Sherbon, W. James. Journal of Research in Music Education Vol. 23 No. 4 (Winter,1975), pp. 249-257

<<http://www.links.jstor.org/sici?sici=0022> > (2007, Temmuz,08)

Work, F. J. Music Supervisors' Journal Vol. 14, No. 1 (Oct. 1927) pp. 78-80

<<http://www.links.jstor.org/sici?sici=1559> > (2007, Haziran,22)

< <http://www.meb.gov.tr/mevzuat/yedi.html>> (2007, Mayıs,26)

EKLER

EK 1**MÜZİK OKULLARI SINAV KLAVUZLARI**

Merkez Florida Üniversitesi Ses Sınavı Kabul Şartları ;

- Klasik stil repertuarundan kişinin ilgi ve yeteneklerini sergileyebileceği, kesintisiz yani bir bütünlük içinde ve ezberden okunacak 2 farklı parça. Bu parçalardan en az birisi İtalyanca, Fransızca ya da Almanca söylenmek zorundadır.
- Daha önce çalışılmış ya da söylenmiş solo şarkılardan oluşan bir solo vokal literatürü(broşürü) ya başvuru yaparken ya da sınav sırasında komiteye sunulmalıdır.
- Sınavda eşlikçi olarak kaset ya da cd kaydı kabul edilmeyecektir. Bu yüzden eşlikçiler sınava girenlerle birlikte getirilmelidir. Fakat, eşlikçi bulamayanlara okul tarafından eşlikçi sağlanacaktır. Eğer standart repertuarın dışında zor bir piano parçası söylemeyi düşünen öğrenciler varsa bu parçanın bir kopyasını sınavdan önce uygun bir zamanda okula teslim etmelidirler.
- Ses yetenek sınavları aşağıdakilerden oluşmaktadır :
 1. Daha önce çalışılmış 2 parçada gösterilen performans
 2. Kısa bir duyma yetenekleri(çalınan notayı anlama) ve deşifre sınavı
(http://music.ucf.edu/admissions_audition.php)

Pen Eyalet Müzik Okulu Ses Sınavı Kabul Şartları ;

- Değişik dönem ve dillere ait en az 5 ezberlenmiş sanat şarkısı veya aria
- Parçalardan en az birisi İngilizce olmalı ve birisi orijinal dilinde söylenecek bir opera ya da oratoryo aryası olmalı
- Sınavda yer alan şarkıların repertuarları ya sınavdan önce ya da sınav saatinde teslim edilmeli.
(+<http://www.music.psu.edu/prospective/gauditionreqs.html#voi>)

Arizona Üniversitesi Müzik Bölümü ;

Sınavda öğrencilerin test edileceği yeterlilik alanları şunlardır :

- Müzikal notation(işaret ya da sembollerle gösterme yöntemi,kayıt),((notalar ve duraklar)hareketler ve telaffuz)
- Aralık,ölçü ve akorlarda duyusal ve görsel farkındalık
- Temel müzik yapılarıyla ilgili terim bilgisi

Sınav 2 kısımda yapılacaktır. Birinci kısım öğrencilerin not yazma,duraklar gibi müzikal bilgilerini ölçmeye yönelikken, ikinci kısım, çalınan örnek bir parçadaki müzikal yapılarda adayın farkındalıklarını ölçmeye yöneliktir.

The University of Arizona

© 2007 Arizona Board of Regents (web.cfa.arizona.edu/music)

Lee Üniversitesi Müzik Bölümü ;

Başvuru gereklilikleri :

- Başvuru formu
- Özgeçmiş
- 25 \$
- 2 akademik 1 kişisel olmak üzere 3 referans
- Transkript : en az 2.75
- Mülakat

Kabul edilme şartları :

1-Her başvuran, aşağıda belirtilenleri tamamlamak ve teslim etmek zorundadır.

- Özgeçmiş
- Neden bu bölümde okumak istediğini anlatan 2 sayfalık bir kompozisyon
- 2 akademik 1 kişisel referans
- Lee üniversitesi sağlık kliniğinden sağlık raporu alınması

2- Herhangi bir müzik okulundan mezun olduğunu belirten bir transkript teslim etmek zorundadır. Eğer müzik dışında bir bölümden mezun olmuş ise yetiştirme kurslarına katıldıktan ve ses yetenek sınavları ile müzik yerleştirme sınavlarını tamamladıktan sonra şartlı olarak kabul edilebilirler. Şartsız olarak okula kabul edilmelerinin ön şartı gerekli görülen kurları başarıyla tamamlamış olmalarıdır. En fazla 12 saatlik kurs sonucunda yetersizlikler giderilmelidir.

3- Her başvuran, Müzik Ofisi tarafından istenen ses yeterlilik , yerleştirme ve diğer ses sınavlarını tamamlamak zorundadırlar. Bu sınavların içinde teori yerleştirme sınav, kilise müziği tarihi sınavı ve seste, pianoda ve şeflikte yeterlilik sınavları vardır.

4- Her öğrencinin 4.00 üzerinden en az 2.75 not ortalaması gereklidir. Not ortalaması 2.75 in altında olanlar üniversite müzik komitesine ,3 yıldan az olmamak kaydıyla geçici bir süre için müzik vekili olarak kabul edilmelerini isteyen bir dilekçe yazabilirler.

5- Her öğrenci Üniversite Müzik Bölümü Öğrenci İşleri Müdürü ve Üniversite Müzik Komitesiyle mülakat yapmalıdır.

6- Her öğrenci okula kayıt olmak için tüm sınavlara katılmak zorundadır.

7- Her öğrenci başvurduğu daldan müzik yetenek sınavına girmek zorundadır. Eğer herhangi bir yetersizlik tespit edilirse özel uyguamalı kurslara yönlendirilebilirler.

Aşağıdaki tabloda belirtilen kategorilerde tüm öğrencilere kurslar sağlanmaktadır.

Nefesli Çalgılar	Gitar	Yaylı çal.	Beste - düzenleme
org	şan	Perküsyon	Tahta nefesli çalg.
şeflik	Piano		

Ayrıca her öğrenci uygulamalı jüri sınavına girmek zorundadır.

8- Her öğrenci ses, piano ve şeflikten müzik yerleştirme sınavlarına girmek zorundadır. Ayrıca bu sınavların yanı sıra müzik teorisi, kilise müziği ve müzik tarihi sınavları da vardır. Yetersizlik görülmesi halinde özel yetiştirme kursları tavsiye edilebilir. Yukarıda belirtilen sınavlarda öğrencilerde aranacak nitelikler aşağıda belirtilmiştir.

- Vokal kabul şartları : her öğrencinin vokal yeteneklerinin girmek istediği programa uygun olup olmadığına bakılır. Her öğrenci kendi seçtiği bir parçayı söyler. Her öğrenci alanında şarkı söyleme yeteneğini ve iyi çıkarılan, kaliteli bir ses tonu sergilemelidir.
- Piyano kabul şartları : piyano yerleştirme sınavında her öğrencinin piyano yeteneklerinin yerleşmek istediği alana uygun olup olmadığına bakılır. En azından , basit melodilere uyum sağlama, 4 kısımlık bir ilahi ve 2 oktavlık ölçüleri çalabilme, tüm majör ve uyumlu minör anahtarları çift elle çalabilme yeteneğini sergileyebilmeliler. Piyano yerleştirme sınavına dayalı olarak yetersizlikleri belirlenen adaylar bu yetersizlikler giderilene kadar uygulamalı piano çalışmalarına kayıt olmak zorundadırlar.

- Müzik teorisi yerleştirme sınav konuları :
 1. Melodik uyum
 2. Bas figür farkındalığı
 3. Formal ve armonik analiz
 4. Melodik ve armonik dikte
 5. Deşifre
- Müzik teori yerleştirme sınavında rönesans döneminden çağdaş dönemlere kadar gelmiş geçmiş müzisyenler ve işleri hakkında öğrenci farkındalığı ölçülecektir.

(Lee uni. <http://music.leeuniversity.edu/info/audition-guidelines.asp>)

Florida Üniversitesi Ses Sınavı ;

- Canlı performans tercih edilir ama kaliteli video, teypler ve cdler kabul edilebilir.
- Her öğrenci farklı stil periodlara ait en z 6 parçayı ezberden okuyacaklardır.
- Fransızca,İtalyanca,almanca ve İngilizce dillerine ait şarkılar mecburen söylenmelidir. Diğer diller öğrencinin tercihine bağlıdır.
- Seçimlerden biri opera ariasından ya da orijinal dilinde söylenen oratoryo edebiyatından olmalıdır. Çağdaş hristiyanlık döneminden, müzikal tiyatro ve pop repertuarından seçimler kabul edilmeyecektir.
- Öğrenciler eşlikçilerini kendileri getirebilirler, cd veya kaset kaydı kullanabilirler ya da sınavdan 2 hafta önce sınav repertuarlarını okula teslim etmeleri halinde eşlikçilerini okuldan talep edebilirler.

- Posta ile gönderilen repertuarların kaybolması halinde okul hiçbir sorumluluk kabul etmeyecektir.

(www.arts.ufl.edu/music/resources/admissions_GRAD.asp - 29k)

Delaware Üniversitesi Ses Sınavı ;

- Eşlikçileriyle birlikte, ezberden birbirinden farklı stillerde 2 solo şarkı söyleyeceklerdir. Eşlikçilerini yanlarında getirmedikleri takdirde eşlikçi okul tarafından sağlanacaktır.
- Parçalardan biri standart sanat şarkıları literatüründen olmak zorundadır. Örneğin ;
 1. 17-18. asır İtalyan şarkılarından
 2. Lieder (Schubert, Brahms, Schumann, etc.)
 3. Fransız melodilerinden (Faure), Chausson, etc.)
 4. Eski ve çağdaş İngiliz şarkıları
- Ayrıca müzik eğitimi mülakatı,

(<http://www.music.udel.edu/prospective/auditions/admissions.html>)

Lakeshore Gençlik Filarmonisi ;

- Sesletim : Öğrenci sözleri net ve doğru telaffuz edebiliyor mu?
- Tonlama : Tonlar ölçülü mü yoksa keskinliğe ya da düzlüğe doğru bir eğilim var mı?
- Müzisyenlik : Öğrenci dinamik zıtlıkları ve parçayı ne kadar iyi yorumluyor?
- Ritim : Öğrenci ritmik figürleri parçanın kontextine uygun şekilde seslendiriyor mu?
- Teknik : Öğrencinin teknik kabiliyeti ne kadar güçlü?
- Ton : Vurgulu ve kişisel mi?
- Deşifre : Önceden görmediği bir müzik parçasını ne kadar iyi okuyabiliyor?

(www.kenoshalakeshoreyouthphilharmonic.org)

MUĞLA ÜNİVERSİTESİ MÜZİK EĞİTİMİ ÖZEL YETENEK SINAVI

1. AŞAMA SINAVI

Bu aşama ön eleme niteliğinde olup, bireysel ve sözlü-uygulamalı olarak yapılır. Adayın sadece müzikal işitme yeteneği genel boyutlarıyla ölçülerek "ritim-ışitme", "tek ses ışitme" ve "ezgi ışitme" yetenekleri değerdendirilir.

Müzik Yeteneği Değerdendirme Ağırlıkları:

a) Ritim ıışitme	: % 10
b) Tekses ıışitme	: % 10
c) Çokses ıışitme	: % 40
d) Ezgi ıışitme	: % 40

Bu aşamada yapılan eleme sonucunda, Anabilim Dalına alınmak üzere ilan edilen öğrenci kontenjanının üç katı aday puan sıralamasına göre II. Aşama sınavına alınır. Diğer adaylar, başarısız ilan edilir. I. Aşama sınavında başarılı olarak II. Aşama sınavına girmeye hak kazanan adayların I. Aşama sınavında aldığı puanlar, sadece II. Aşama sınavına girebilmek için yapılan değerdendirmede kullanılır, ÖYSP hesaplanmasındadikkatealınmaz.

II.AŞAMA SINAVI

Bu aşamada önce adayın ön şart özelliklerine bakılır, ön şart özellikler yönünden yeterli görülmeyen adayın müzikal özellikleri değerdendirilmez ve aday başarısız ilan edilir.

Ön şart özelliklere şu kurallara uyularak bakılır:

Adayın ses ve konuşma özellikleri ile bedensel özellikleri yönünden durumu dikkatle gözlenir ve incelenir. Bunun için adaydan belli davranışlarda bulunması, belli hareketleri yapması ve yinelemesi istenir. "Ön şart özellikler" başlığı altında

belirtilmiş olan istenmedik özelliklerden bazılarına sahip olduğu saptanan veya böyle bir izlenim uyandıran adayların durumu; "Değerlendirme" aşamasından önce Sınav Komisyonu Kararı ve Sınav Yürütme Kurulu'nun onayı ile topluca gözden geçirilerek karara bağlanır.

"Ön Şart Özellikleri bakımından istenmeyen özelliklerden birine veya bazılarına sahip olduğu halde çeşitli yollarla bunu gizleyen ya da gizleyerek belirlenmesini engelleyen adayın, bu durumu sonradan anlaşıldığında, kesin kayıt hakkı kazanıp Fakülteye (Bölüme) kaydını yaptırmış olsa dahi Sınav Komisyonu ve Sınav Yürütme Kurulu tarafından tutanak tutularak kaydının silinmesi sağlanır. II. Aşama sınavı bireysel ve sözlü-uygulamalı olarak yapılır.

Müzik Özel Yetenek Sınavı II. Aşaması şu sıraya göre izlenir :

- a) Görüşme (Mülakat)
- b) Ön şart özelliklere bakma
- c) Müzikal özellikleri değerlendirme

A- ÖN ŞART ÖZELLİKLER

a) Ses Özelliği : Adayın sürekli veya kalıcı bir ses bozukluğu veya kısıklığı bulunmamalıdır.

b) Konuşma Özelliği : Adayın Müzik Eğitimi Anabilim Dalında sağlıklı öğrenim görmesinde ve müzik öğretmeni olarak yetişmesinde engelleyici konuşma kusurları (ileri derecede kekemelik, pepelik bulunmamalıdır).

c) Bedensel Özellikler : Adayda sağırılık veya çok ağır işitme özelliği, Anabilim Dalında öğretimi yapılan çalgıları çalmayı, müzik öğretmeni olarak yetişmeyi engelleyici bedensel durumlar bulunmamalıdır. Ön şart özellikleri bakımından yeterli olmayan adaylar Müzik Eğitimi Anabilim Dalına alınmazlar.

B- MÜZİKAL ÖZELLİKLER

Adayda değerlendirilecek müzikal özelliklerin sırası ve yetenek sınavı içindeki ağırlıkları şunlardır :

1) Müziksel İşitme Yeteneği	: % 65
2) Müzikal Söyleme Yeteneği	: % 25
3) Müzikal Çalma Yeteneği	: % 10

1) Müziksel İşitme Yeteneği (Ağırlığı % 65)

Adayın Müziksel İşitme Yeteneği içinde değerlendirilecek özellikler ile bunların % 65 içindeki ağırlıkları şunlardır:

a. Ritim İşitme (% 5)

Verilen bir ritmik bütünü eli ile veya kalemle vurarak aynen tekrar edebilme.

b. İki Ses İşitme (% 10)

Piyanoda çalınarak verilen tek sesleri aynı biçimde sesiyle tekrar edebilme.

Piyanoda aynı anda çalınarak (tınlatılarak) verilen iki sesi çözümleyerek kendi sesi ile ayrı ayrı verebilme.(önce kalın sesi, sonra ince sesi)

c. Üç Ses İşitme (% 10)

Piyanoda aynı anda çalınarak (tınlatılarak) verilen üç sesi çözümleyerek kendi sesi ile ayrı ayrı verebilme (önce en kalın sesi, sonra orta sesi daha sonra ise ince sesi)

d. Dört Ses İşitme (% 10)

Piyanoda aynı anda çalınarak (tınlatılarak) verilen dört sesi çözümleyerek kendi sesi ile ayrı ayrı verebilme.(en kalın sestten en ince sese doğru)

e. Ezgi İşitme (% 30)

Piyanoda çalınarak verilen bir ezgiyi ya da ezgi parçasını aynı biçimde kendi sesi ile tekrar edebilme.

2) Müzikal Söyleme Yeteneği (Ağırlığı % 25)

Adayın müzikal söyleme yeteneği içinde kapsanan boyutlar ve özellikler ile bunların % 25 içindeki ağırlıkları şunlardır :

a. Ses Gürlüğü (% 5)

Yeterince büyük ve gür bir sese sahip olabilme.

b. Ses Genişliği (% 5)

Yeterince geniş bir ses alanına sahip olabilme.

c. Doğru ve Temiz Söyleme (% 5)

Sesini doğru ve temiz kullanabilme/şarkı (ezgiyi)doğru ve temiz söyleyebilme

d. Önde ve Anlaşılır Söyleme (ağırlığı % 5)

Sözleri önde ve anlaşılır söyleyebilme/şarkıyı önde ve anlaşılır söyleyebilme

e. Müzikal Söyleme (% 5)

Sesini duyarlı ve etkili kullanabilme/şarkıyı duyarlı ve etkili söyleyebilme, sınavda müzikal söyleme yeteneğinin değerlendirilebilmesi için aday, sınav için hazırladığı veya en iyi bildiği 1-2 şarkıyı söyler. Hazırladığı bir şarkı ile (okul şarkısı, marş, halk türküsü vb.) gerektiğinde adaylardan belli bir şarkıyı söylemesi istenebilir.

3) Müzikal Çalma Yeteneği (Ağırlığı % 10)

Adayın müzikal çalma yeteneği içinde kapsanan boyutlar ve özellikler ile bunların % 10 içindeki ağırlığı şunlardır:

a. Görsel-Çalgısal Algılama (% 1)

Gösterilen bir duruş, tutuş veya çalma biçimini (teknikini) doğru algılayabilme

b. Duruş-Tutuş Eşgüdüm (% 2)

Çalgısına uygun bedensel duruş alabilme, çalgısını yapısına uygun tutabilme, kullanabilme, çalarken ilgili organ ve hareketlerini doğru eşgüdümleyebilme.

c. Doğallık-Rahatlık-Yumuşaklık (% 2)

Çalarken doğal, rahat ve yumuşak bir görünüme sahip olabilme,

d. Doğru temiz Çalma (% 3)

Çalgısından doğru ve temiz ses elde edebilme/parçayı doğru ve temiz çalabilme,

e. Müzikal Çalma (% 2)

Çalgısından duyarlı ve etkili ses elde edebilme/parçayı duyarlı ve etkili çalabilme. Sınavda müzikal çalma yeteneğinin değerlendirilebilmesi için aday,sınav için hazırladığı veya en iyi bildiği 1-2 parçayı çalar. Hazırladığı bir şarkıyı doğru ve müzikal çalması ile çalgı tekniklerini kullanmadaki başarısı dikkate alınarak gerektiğinde adaydan belli bir parça çalması istenir.

ERCIYES ÜNİVERSİTESİ MÜZİK BÖLÜMÜ ÖZEL YETENEK SINAVI

Sınavların yapılmasında izlenecek yöntem ;

Müzik Bölümü özel yetenek sınavı iki aşamadan oluşmaktadır. 1. Aşamada adaylar sadece müziksel işitme sorularıyla ön elemeye tabi tutulacaklardır. 2. Aşamada ise, adaylara zorluk derecesi arttırılmış Müziksel İşitme soruları sorularak, Müziksel Söyleme ve Müziksel Çalma becerilerini sergilemeleri istenir.

1. AŞAMA (ELEME) SINAVI

Müziksel İşitme Sınavı

1. Aşama Sınavı uygulamalı olarak yapılır. Ön eleme niteliğinde olan bu sınavda 100 tam puan üzerinden yapılacak değerlendirmede aşağıdaki kriterler dikkate alınır:

- İki ses işitme : 6 adet iki ses.
- Üç ses işitme : 4 adet majör, minör, makamsal akorlardan oluşan üç ses.
- Dört ses işitme : 2 adet yedili akorlardan oluşan dört ses.
- Ezgi İşitme : İkişer motiften oluşan biri tonal ve biri makamsal iki ezgi.
- Ritim İşitme : İkişer motiften oluşan iki ritim cümlesi.

TABLO 1.
1. AŞAMA (MÜZİKSEL İŞİTME) SINAVINDA ÖLÇÜLECEK BOYUTLAR
VE PUANLAR

İki Ses İşitme	Üç Ses İşitme	Dört Ses İşitme	Ezgi İşitme	Ritim İşitme	Toplam
6x3=18 puan	4x4=16 puan	2x5=10 puan	8x5=40 puan	8x2=16 puan	100 puan

Bu aşamada yapılan eleme sonucunda 50 ve üstünde puan alan tüm adaylar 2. Aşama sınavına girmeye hak kazanırlar. Diğer adaylar başarısız ilan edilirler. 1. Aşama sınavında başarılı olan adayların, bu sınavda aldıkları puanlar sadece 2. Aşama sınavına girebilmek için yapılan değerlendirmede kullanılır, 2. Aşama sınavı sonunda yapılan Başarı Puanı Hesaplamasında dikkate alınmaz. 1. Aşama sınavına katılan adaylar “Başarılı” veya “Başarısız” olarak ilan edilirler.

2. AŞAMA (SEÇME ve YERLEŞTİRME) SINAVI

Müzik Bölümü 2. Aşama Sınavı uygulamalı olarak yapılır. Bu aşamada sınav aşağıdaki şekilde yapılır:

1. Müziksel İşitme Yeteneğinin Yoklanması ve Değerlendirilmesi:

Aşama Sınavı uygulamalı olarak yapılır. Seçme ve yerleştirme niteliğinde olan bu sınavda 100 tam puan üzerinden yapılacak değerlendirmede aşağıdaki kriterler dikkate alınır:

- Üç ses işitme : 4 adet majör, minör, makamsal akorlardan oluşan üç ses.
- Dört ses işitme : 2 adet yedili akorlardan oluşan dört ses.
- Ezgi işitme : İkişer motiften oluşan biri tonal ve biri makamsal iki ezgi.
- Ritim işitme: İkişer motiften oluşan iki ritim cümlesi.

TABLO 2.
AŞAMA (MÜZİKSEL İŞİTME) SINAVINDA ÖLÇÜLECEK BOYUTLAR
VE PUANLAR

Üç Ses İşitme	Dört Ses İşitme	Ezgi İşitme	Ritim İşitme	Toplam
4x4 =16 puan	2x6=12 puan	8x5=40 puan	8x4=32 puan	100 puan

2. Müziksel Söyleme Yeteneğinin Yoklanması ve Değerlendirilmesi:

Bu sınavda adayın sesini kullanmaya ilişkin özellikleri ve becerileri ölçülerek, değerlendirme 100 tam puan üzerinden yapılır.

Müziksel Söyleme Sınavında tüm adaylar İstiklal Marşı' nı doğru, temiz bir sesle ve anlaşılır bir Türkçe ile söyleyeceklerdir. Sınav için hazırlanacak ikinci eser (parça) sözleri Türkçe olmak kaydı ile adaylar tarafından seçilecektir. Bu sınavda adayların, ses özellikleri ile belirlenen parçalar çerçevesinde, seslerini kullanabilme yetenekleri ölçülecektir. Adayların bu sınavda Müziksel Söyleme Becerileri puanlanırken aşağıdaki kriterler dikkate alınır:

Sağlıklı Sese Sahip Olma: Seste hava, kısıklık, hışırtı, kırılma ve çatlama gibi olumsuz özelliklerin bulunmaması,

Sesin Tınısı, Gürlüğü ve Genişliği: Yeterince gür bir sese geniş bir ses alanına, güzel bir ses rengine sahip olunması,

Doğru ve Temiz Söyleme: Şarkının doğru ritimlerde ve temiz seslerle söylenmesi,

Konuşmada Anlaşırlık: Seslendirilen şarkıda sözlerin, açık ve anlaşılır olması,

Müziksel Duyarlılık: Seslendirilen şarkıda sesin duyarlı, etkili ve anlamına uygun kullanılması, değerlendirilir.

TABLO 3.
2.AşAMA (MÜZİKSEL SÖYLEME) SINAVINDA ÖLÇÜLECEK
BOYUTLAR VE PUANLAR

Sağlıklı Sese Sahip Olma	Sesin Tınısı, Gürlüğü ve Genişliği	Doğru ve Temiz Söyleme	Konuşmada Anlaşırlık	Müziksel Duyarlılık	Toplam
30	30	20	10	10	100

3. Müziksel alma Yeteneğinin Yoklanması ve Değerlendirilmesi:

Bu sınavda adayın çalgısını çalmaya yönelik özellikleri ve çalma becerileri ölçülerek, değerlendirme 100 tam puan üzerinden yapılır.

Aday, sınavda çalacağı algısını (Piyano hariç) kendisi sağlar. Adayların bu sınavda Müziksel alma Becerileri puanlanırken aşağıdaki kriterler dikkate alınır:

Doğru ve Temiz alma: algısından doğru ve temiz ses elde edilmesi ile eserin doğru/ koparılmadan seslendirilmesi,

Teknik Düzey: Eserin gerektirdiği teknik becerilerin uygulanabilirliği,

Müziksel Yorum: algıdan duyarlı ve etkili ses elde edilmesi ile eserin müzikal çalınması,

Eserin Düzeyi: Adayın çalacağı eserin düzeyi ve güçlük derecesi, değerlendirilir.

TABLO 4.
2. AŞAMA (MÜZİKSEL ÇALMA) SINAVINDA ÖLÇÜLECEK BOYUTLAR
VE PUANLAR

Doğru ve Temiz Çalma	Teknik Düzey	Müziksel Yorum	Eserin Düzeyi	Toplam
30	20	25	25	100

ÖZEL YETENEK SINAVIN PUANININ HESAPLANMASI

TABLO 5.
MÜZİK ANASANAT DALI 2. AŞAMA
ÖZEL YETENEK SINAV PUANI (ÖYSP) DAĞILIMI

	Müziksel İşitme	Müziksel Söyleme	Müziksel Çalma	Toplam
Puan	% 50	% 25	% 25	100

Müzik Bölümü Özel Yetenek Sınavı 2. Aşama sonucunda adayın Müziksel İşitme sınavından aldığı puanın %50'si; Müziksel Söyleme sınavından aldığı puanın %25'i ve Müziksel Çalma sınavından aldığı puanın %25'i hesaplanarak Özel Yetenek Sınav Puanı (ÖYSP) bulunur.

Adayın Ağırlıklı Orta Öğretim Başarı Puanının (AOÖBP) hesaplanmasında mezun olduğu lise türü dikkate alınır. Buna göre Güzel Sanatlar Liseleri ile diğer liselerin ilgili kollarından mezun olanların Ağırlıklı Orta Öğretim Başarı Puanı (AOÖBP) hesaplanırken adayın Ağırlıklı Orta Öğretim Başarı Puanı (AOÖBP) 0,8 ile, diğerlerinin 0,3 ile çarpılır. Bulunan rakamın %5'i Özel Yetenek Sınav Puanına (ÖYSP) eklenir. Daha sonra adayın ÖSS'den almış olduğu (herhangi bir puan türünden) en yüksek puanının %10'u bu puana ilave edilmek suretiyle Yerleştirme Puanı (YP) elde edilir.

Bu puanlar en yüksekten aşağıya doğru sıralanarak kazanan ve yedek adaylar tespit edilir. Son sırada kazanan adayların puanlarının eşit olması halinde ÖSS puanı yüksek olan tercih edilir.

ÇALGI ANASANAT DALI ÖZEL YETENEK SINAVI

Sınavlar Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü binasında yapılacaktır.

Çalgı Anasanat Dalı Özel Yetenek Sınavı iki aşamada yapılacaktır:

1. Aşama:

Sınav 27 Ağustos 2006 tarihinde yapılacak ve sabah saat 08:30'da başlayacaktır. Adaylar, sınav saatinden 1 saat önce sınav yerinde bulunacak ve sabah saat 08:30'dan itibaren görevliler eşliğinde sınav salonuna listedeki Aday Sıra Numarasına göre alınacaklardır. Listedeki sıraya göre sınava girmeyen adaylar listenin en sonuna kalacaklardır. Liste sonunda ismi okunduğu halde sınava girmeyenler sınava girme haklarını yitireceklerdir. Sınav salonunun önünde bulunan son adayın sınava alınmasından sonra sınav bitirilmiş olacaktır. Sınavın bitiminden sonra gelen adaylar, mazeretleri ne olursa olsun, sınava alınmayacaklardır.

2. Aşama:

Sınav Yürütme Kurulu 2. Aşama sınavı tarih ve saatini 1. Aşama Sınavı sonuçları ile birlikte sınav günü akşamı ilan eder. 2. Aşama Sınavı da 1. Aşamada olduğu gibi aday sırasına göre son adayın sınava girmesi ile sona erer. Sınavın bitiminden sonra gelen adaylar, mazeretleri ne olursa olsun, sınava alınmayacaklardır.

Sınav Jürisi, Sınav Yürütme Kurulu'nun onayı ile aday sayısına göre sınav tarihi ve saatlerinde uygun görülen değişiklikleri yapabilir. **Ayrıca sınavda görevliler dahil, salonda sigara içilmeyecek ve cep telefonu, çağrı cihazı v.b. ile sınava girilmeyecektir.**

Sınav araç-gereçleri

1. Aşama sınavına adayların herhangi bir enstrüman getirmelerine gerek yoktur.
2. Aşama sınavına adaylar notalarıyla ve enstrümanlarıyla girebileceklerdir.

Sınavların yapılmasında izlenecek yöntem ;

Çalgı Anasanat Dalı Özel Yetenek Sınavı iki aşamadan oluşmaktadır.

1'nci Aşamada adaylar sadece müziksel işitme sorularıyla ön elemeye tabi tutulacaklardır. 2. Aşamada ise, adaylara zorluk derecesi arttırılmış Müziksel İşitme soruları sorularak, Müziksel Söyleme ve Müziksel Çalma becerilerini sergilemeleri istenir.

1. AŞAMA (ELEM) SINAVI

Müziksel İşitme Sınavı

1. Aşama Sınavı uygulamalı olarak yapılır. Ön eleme niteliğinde olan bu sınavda 100 tam puan üzerinden yapılacak değerlendirmede aşağıdaki kriterler dikkate alınır:

- İki ses işitme : 6 adet iki ses.
- Üç ses işitme : 4 adet majör, minör, makamsal akorlardan oluşan üç ses.
- Dört ses işitme : 2 adet yedili akorlardan oluşan dört ses.
- Ezgi İşitme : İkişer motiften oluşan biri tonal ve biri makamsal iki ezgi.
- Ritim İşitme : İkişer motiften oluşan iki ritim cümlesi.

TABLO 1.
1. AŞAMA (MÜZİKSEL İŞİTME) SINAVINDA ÖLÇÜLECEK BOYUTLAR
VE PUANLAR

İki Ses İşitme	Üç Ses İşitme	Dört Ses İşitme	Ezgi İşitme	Ritim İşitme	Toplam
6x3=18 puan	4x4=16 puan	2x5=10 puan	8x5=40 puan	8x2=16 puan	100 puan

Bu aşamada yapılan eleme sonucunda 50 ve üstünde puan alan tüm adaylar 2. Aşama sınavına girmeye hak kazanırlar. Diğer adaylar başarısız ilan edilirler. 1. Aşama sınavında başarılı olan adayların, bu sınavda aldıkları puanlar sadece 2. Aşama sınavına girebilmek için yapılan değerlendirmede kullanılır. 2. Aşama sınavı sonunda yapılan Başarı Puanı Hesaplamasında dikkate alınmaz. 1. Aşama sınavına katılan adaylar “Başarılı” veya “Başarısız” olarak ilan edilirler.

2. AŞAMA (SEÇME ve YERLEŞTİRME) SINAVI

Çalgı Anasanat Dalı 2. Aşama Sınavı uygulamalı olarak yapılır. Bu aşamada sınav aşağıdaki şekilde yapılır:

1. Müziksel İşitme Yeteneğinin Yoklanması ve Değerlendirilmesi:

2. Aşama Sınavı uygulamalı olarak yapılır. Seçme ve yerleştirme niteliğinde olan bu sınavda 100 tam puan üzerinden yapılacak değerlendirmede aşağıdaki kriterler dikkate alınır:

- Üç ses işitme : 4 adet majör, minör, makamsal akorlardan oluşan üç ses.
- Dört ses işitme : 2 adet yedili akorlardan oluşan dört ses.
- Ezgi işitme : İkişer motiften oluşan biri tonal ve biri makamsal iki ezgi.
- Ritim işitme: İkişer motiften oluşan iki ritim cümlesi.

TABLO 2.
2. AŞAMA (MÜZİKSEL İŞİTME) SINAVINDA ÖLÇÜLECEK
BOYUTLAR VE PUANLAR

Üç Ses İşitme	Dört Ses İşitme	Ezgi İşitme	Ritim İşitme	Toplam
4x4 =16 puan	2x6=12 puan	8x5=40 puan	8x4=32 puan	100 puan

2. Müziksel Çalma Yeteneğinin Yoklanması ve Değerlendirilmesi:

Bu sınavda adayın çalgısını çalmaya yönelik özellikleri ve çalma becerileri ölçülerek, değerlendirme 100 tam puan üzerinden yapılır.

Aday, sınavda çalacağı çalgısını (Piyano hariç) kendisi sağlar. Adayların bu sınavda Müziksel Çalma Becerileri puanlanırken aşağıdaki kriterler dikkate alınır:

Doğru ve Temiz Çalma: Çalgısından doğru ve temiz ses elde edilmesi ile eserin doğru/ koparılmadan seslendirilmesi,

Teknik Düzey: Eserin gerektirdiği teknik becerilerin uygulanabilirliği,

Müziksel Yorum: Çalgıdan duyarlı ve etkili ses elde edilmesi ile eserin müzikal çalınması,

Eserin Düzeyi: Adayın çalacağı eserin düzeyi ve güçlük derecesi, değerlendirilir.

TABLO 3.
2. AŞAMA (MÜZİKSEL ÇALMA) SINAVINDA ÖLÇÜLECEK BOYUTLAR
VE PUANLAR

Doğru ve Temiz Çalma	Teknik Düzey	Müziksel yorum	Eserin Düzeyi	Toplam
30	20	25	25	100

ÖZEL YETENEK SINAV PUANININ HESAPLANMASI

TABLO 4.
MÜZİK ANASANAT DALI 2. AŞAMA
ÖZEL YETENEK SINAV PUANI (ÖYSP) DAĞILIMI

	Müziksel İşitme	Müziksel Çalma	Toplam
Puan	% 50	% 50	100

Çalgı Anasanat Dalı özel yetenek sınavı 2. Aşama sonucunda adayın Müziksel İşitme sınavından aldığı puanın %50'si; Müziksel Çalma sınavından aldığı puanın %50'si hesaplanarak Özel Yetenek Sınav Puanı (ÖYSP) bulunur.

Adayın Ağırlıklı Orta Öğretim Başarı Puanının (AOÖBP) hesaplanmasında mezun olduğu lise türü dikkate alınır. Buna göre Güzel Sanatlar Liseleri ile diğer liselerin ilgili kollarından mezun olanların Ağırlıklı Orta Öğretim Başarı Puanı (AOÖBP) hesaplanırken adayın Orta Öğretim Başarı Puanı 0,8 ile, diğerlerinin 0,3 ile çarpılır. Bulunan rakamın %5'i Özel Yetenek Sınav Puanına (ÖYSP) eklenir. Daha sonra adayın ÖSS'den almış olduğu (herhangi bir puan türünden) en yüksek puanının %10'u bu puana ilave edilmek suretiyle Yerleştirme Puanı (YP) elde edilir.

Bu puanlar en yüksekten aşağıya doğru sıralanarak kazanan ve yedek adaylar tespit edilir. Son sırada kazanan adayların puanlarının eşit olması halinde ÖSS puanı yüksek olan tercih edilir.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ MÜZİK BİLİMLERİ BÖLÜMÜ

Müzik Bilimleri Bölümü Özel Yetenek Sınavı İlkeleri

Sınav birinci aşama eleme sınavını kazanan aday adayları için 2 aşamada yapılacaktır.

A. Birinci Aşama: (Bu sınava ön kayıt yaptıran bütün adaylar katılacaktır) Sınav, olağanüstü bir durum olmadıkça birinci gün bitirilecektir. Bu sınav ön eleme niteliğinde olup, müziksel işitme ve algılamaya yöneliktir. Sınav, sözlü-uygulamalı olarak yapılacaktır. Sınavda adaya, iki ses, üç ses, ezgi, vurgu sorulacaktır.

1. Çok ses işitme: Piyano ile çalınacak 5 adet iki ses, 5 adet üç sesi "a" veya "na" hecesi ile yineleyebilme (50 puan)

2 ses=20 puan

3 ses=30 puan

2. Ezgisel Bellek: Piyano ile çalınacak 2 adet ezgiyi "a" veya "na" hecesi ile yineleyebilme (40 puan)

Ezgi =40 puan

3. Ritmik Bellek: Vurulacak 2 adet vurgu cümlesini , aynen vurarak yineleyebilme (10 puan) Ritim =10 puan

Birinci aşamada 100 tam puan üzerinden ölçme yapılır; puanlar büyükten küçüğe doğru sıralanır; alınacak öğrenci sayısının 3 katını oluşturan sayı kadar aday ikinci aşamaya girmeye hak kazanır ve diğerleri başarısız olarak değerlendirilir (Sonuncu adayla aynı puanı almaları durumunda, aynı puanı alan diğer adaylar da ikinci aşamaya alınırlar).

B. İkinci Aşama:

Bu aşamada adaylar 3 alanda sınanacaklardır.

1. Müziksel İşitme ve Temel Müzik Bilgileri : Bu sınavın ağırlığı % 60'tır. Sınavda adaya iki ses, üç ses, dört ses , ezgi ve temel müzik bilgileri sorulur.

a)Temel Müzik Bilgileri: Bu sınavda, temel müzik bilgilerinin ölçüleceği test uygulanmaktadır (10 Puan).

b)Çok Ses İşitme : Piyano ile çalınacak 5 adet iki ses, 5 adet üç ses ve 5 adet dört sesi "a" veya "na" hecesi ile yineleyebilme (30 puan).

2 ses=10 puan

3 ses=10 puan

4 ses=10 Puan

c. Ezgisel Bellek: Piyano ile çalınacak 2 adet ezgiyi "a" veya "na" hecesi ile yineleyebilme (20 puan).

2. Söyleme : Bu sınavın ağırlığı 20'dir. Sınavda, ses sağlığı, ses gürlüğü, ses genişliği, sesin gelişmeye elverişliliği, doğru söyleme, yorumlama özellikleri açısından ölçme yapılır.

3. Çalma : Bu sınavın ağırlığı 20'dir. Aday sınava, hazırladığı parçaları içeren bir liste ile gelir; bunlardan birini, istenirse diğerlerini çalar. Adaydan teknik becerileri göstermesi, çözümleme yapması istenebilir. Sınavda, parçayı doğru çalma, çalınan parçanın güçlük düzeyi ve teknik özellikleri, çalgıyı çalma tekniğine uygun kullanma, doğru ve güzel yorumla çalma, çözümleme yapma özellikleri açısından ölçme yapılır. Sınav Alt Kurulu, adayları öğrencilik hakkı kazandıklarında çalabilecekleri çalgılar açısından da değerlendirir.

Çeşitli eğitim kurumlarının öğrenci kabul şartlarını ve sınav şekillerini inceledik. Ortak yönleri çok fazla olan bu sınavların geçerlik durumu ayrı bir konu olmakla birlikte, okula kabul edilmeleri durumunda, adayların sınav performansları ve geldikleri kaynaklar nedeniyle, öğretim kadrosu tarafından kendilerinden beklenen performanslar da farklılık göstermektedir.

EK 2

RESMÎ BAŞVURULAR SONUCU CEVAP OLARAK GELEN BELGELER